

Program rozvoje mikroregionu Teplička

Jana Švorčíková

Bakalářská práce
2016

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Švorčíková**
Osobní číslo: **M13217**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Program rozvoje mikroregionu Teplička**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Vymezte problematiku regionálního rozvoje.
- Představte východiska pro podporu rozvoje mikroregionů v návaznosti na Evropskou Unii.

II. Praktická část

- Zhodnoťte vývoj mikroregionu Teplička.
- Analyzujte činnosti mikroregionu Teplička a proveďte SWOT analýzu za určité období.
- Navrhněte možnosti rozvoje mikroregionu Teplička v programovém období 2014–2020.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

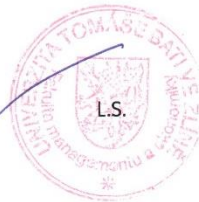
Seznam odborné literatury:

BINEK, Jan. *Obce a regiony pro podnikatele ; Podnikatelé pro obce a regiony*. 1. vyd. Brno: GaREP, 2011, 64, 58 s. ISBN 978-80-905139-0-7.
FELIXOVÁ, Kateřina. *Podpora podnikání v regionech se soustředěnou podporou státu*. 1. vyd. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2012, 175 s. ISBN 978-80-7414-528-5.
FRANKE, Antonín. *Zmírňování regionálních disparit prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 301 s. ISBN 978-80-7357-718-6.
HORÁKOVÁ, Hana a Dana FIALOVÁ. *Transformace venkova: turismus jako forma rozvoje*. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 398 s. ISBN 978-80-7380-537-1.
KULL, Michael. *European integration and rural development: actors, institutions and power*. Burlington, Vermont: Ashgate, 2014, 1 online zdroj, 203 p. Perspectives on rural policy and planning. ISBN 978-1-4094-6855-4.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lukáš Danko
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: 15. února 2016
Termín odevzdání bakalářské práce: 16. května 2016

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připojí-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 13.5.2016

Procházková
.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalárska práca sa zaoberá programom rozvoja mikroregiónu Teplička. Práca je rozdelená na teoretickú a praktickú časť. V teoretickej časti bakalárskej práce sú vymedzené základné pojmy k danej téme. V praktickej časti je spracovaná socioekonomická analýza súčasného stavu mikroregiónu, ktorá je východiskom pre SWOT analýzu, ktorá definuje silné a slabé stránky mikroregiónu, príležitosti a hrozby. Na základe analýzy sú navrhnuté ciele, priority a opatrenia k rozvoju mikroregiónu. Súčasťou práce sú projekty, ktoré by mali pomôcť ďalšiemu rozvoju mikroregiónu.

Cieľom práce je zhodnotiť rozvoj mikroregiónu Teplička a navrhnúť opatrenia k zlepšeniu súčasného stavu.

Kľúčové slová: regionálny rozvoj, mikroregión, stratégia, socioekonomická analýza, SWOT analýza, katalóg projektov

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with development program of micro-region Teplicka. The Thesis is divided into theoretical and practical part. In the theoretical part are defined basic concepts to the topic. In the practical part is processed the socio-economic analysis of the current state of the micro-region, which is the basis for the SWOT analysis, which defines strengths and weaknesses of the micro-region, opportunities and threats. Based on the analysis are proposed objectives, priorities and measures for the micro-regions' development. Part of the work are projects that should help the further development of the micro-region.

The aim of this work is to assess the development of micro-region Teplicka and propose measures to improve the current situation.

Keywords: Regional Development, Micro-region, Strategy, Socio-economic Analysis, SWOT Analysis, Catalog of Projects

Touto cestou by som sa rada poďakovala vedúcemu mojej práce Ing. Lukášovi Dankovi za jeho cenné rady, pripomienky a venovaný čas, ktoré mi ochotne venoval pri písaní mojej bakalárskej práce.

Motto:

“Neříkej, že to nejde. Raději řekni, že to zatím neumíš..”

Tomáš Baťa

OBSAH

ÚVOD.....	9
CIELE A METÓDY SPRACOVANIA PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČASŤ.....	11
1 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV REGIONÁLNEHO ROZVOJA	12
1.1 REGIONÁLNY ROZVOJ.....	12
1.1.1 Hlavné faktory regionálneho rozvoja.....	12
1.1.2 Hlavní aktéri v regionálnom rozvoji	13
1.1.3 Účastníci územného rozvoja	13
1.1.4 Zákon o podpore regionálneho rozvoja.....	14
1.2 REGIONÁLNA POLITIKA	15
1.2.1 Nástroje regionálnej politiky.....	16
1.3 OBEC.....	18
1.3.1 Legislatívna úprava podnikania obcí v Slovenskej republike.....	18
1.4 KRAJ	18
1.5 REGIÓN	19
1.5.1 Mikroregión.....	20
2 PROBLEMATIKA ROZVOJA MIKROREGIÓNU V NÁVÄZNOSTI NA EURÓPSKU ÚNIU.....	21
2.1 REGIONÁLNA POLITIKA EURÓPSKEJ ÚNIE	21
2.1.1 Príčiny vzniku regionálnej politiky EÚ.....	22
2.1.2 Princípy regionálnej politiky EÚ	22
2.1.3 Nástroje regionálnej politiky EÚ	24
2.1.4 Regionálna politika EÚ a Slovenská republika.....	24
2.2 PROGRAM LEADER	25
2.2 MIESTNA AKČNÁ SKUPINA.....	26
3 STRATÉGIA REGIONÁLNEHO ROZVOJA	29
3.1 STRATÉGIA.....	29
3.2 STRATEGICKÉ PLÁNOVANIE.....	30
3.2.1 Proces regionálneho strategického plánovania	31
3.2.2 Strategický regionálny plán.....	32
3.3 STRATEGICKÉ RIADENIE	32
3.3.1 Proces strategického riadenia	33
3.3.2 Horizontálne priority NSRR	34
3.3.3 Operačné programy	34
II PRAKTICKÁ ČASŤ	36
4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIÓNU.....	37
4.1 POLOHA A VONKAJŠIE VZŤAHY MIKROREGIÓNU.....	37
4.2 PREDSTAVENIE OBCÍ MIKROREGIÓNU TEPLIČKA	38
4.2.1 Trenčianske Teplice	38
4.2.2 Trenčianska Teplá	38
4.2.3 Omšenie.....	38

4.2.4	Dolná Poruba.....	39
4.3	MAS	39
4.4	OBYVATEĽSTVO	40
4.4.1	Veková štruktúra obyvateľstva	42
4.4.2	Prírodný prírastok a pohyb obyvateľstva.....	43
4.5	SOCIÁLNA A OBČIANSKA VYBAVENOSŤ.....	44
4.5.1	Školstvo.....	44
	Vzdelanosť obyvateľov.....	44
4.5.2	Zdravotníctvo	46
4.5.3	Služby.....	47
4.5.4	Bývanie	48
4.5.5	Vybavenosť pre športové a voľnočasové aktivity.....	49
4.6	TECHNICKÁ A DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	49
4.6.1	Technická infraštruktúra	49
4.6.2	Dopravná infraštruktúra	50
4.7	KULTÚRA A PAMIATKY	51
4.7.1	Významní rodáci	51
4.8	ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	52
4.8.1	Prírodné pamiatky	52
4.9	CESTOVNÝ RUCH A REKREÁCIA.....	53
5	ANALÝZA ČINNOSTI MIKROREGIÓNU V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2007 - 2013.....	55
6	SWOT ANALÝZA	58
6.1	SILNÉ STRÁNKY	58
6.2	SLABÉ STRÁNKY.....	58
6.3	PRÍLEŽITOSTI.....	59
6.4	HROZBY	59
7	STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA MIKROREGIÓNU	61
8	NÁVRH ROZVOJOVÝCH PROJEKTOV	65
8.1	PROJEKT Č. 1: VYBUDOVANIE ODDYCHOVÝCH ZÓN	65
8.2	PROJEKT Č. 2: VÝSTAVA FOTOGRAFIÍ	66
8.3	PROJEKT Č. 3: TERAPIA NA KOŇOCH.....	67
	ZÁVER	70
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	72
	ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOVA SKRATIEK.....	76
	ZOZNAM OBRÁZKOV	77
	ZOZNAM TABULIEK	78
	ZOZNAM GRAFOV	79
	ZOZNAM PRÍLOH.....	80

ÚVOD

V dnešnej dobe, je regionálny rozvoj aktuálnou témou. Mestá, obce, regióny a kraje sa snažia o svoj rozvoj, aby tak mohli poskytovať pre svojich obyvateľov dobré zázemie, starostlivosť a prilákať tak aj mladých ľudí a návštevníkov. Dará sa im to aj vďaka finančnej podpore z EÚ, ktorú môžu čerpať pre svoje projekty. EÚ sa snaží podporiť trvalo udržateľný rozvoj a zvýšiť kvalitu životnej úrovne obyvateľov. Každá poskytnutá pomoc je dobrým podnetom pre realizovanie rôznych projektov, a preto by ich mal verejný sektor využívať ako nástroj pre rozvoj krajiny.

Pre svoju bakalársku prácu som si zvolila tému Program rozvoja mikroregiónu Teplička, ktorého súčasťou bude aj návrh projektov. Mikroregión Teplička je mi veľmi blízky, pretože pochádzam z jednej z jeho obcí a záleží mi na ďalšom rozvoji. Na druhej strane ma teší, že na základe spracovávaní mojej bakalárskej práce mikroregión spoznám viac.

Mikroregión Teplička sa neustále rozvíja a je atraktívnym miestom najmä vďaka cestovnému ruchu. Taktiež ponúka svojim obyvateľom všetky služby a poskytuje im dostatočnú starostlivosť.

Práca je rozdelená do dvoch častí, teoretickej a praktickej. Cieľom teoretickej časti je na základe dostupnej literatúry, vysvetlenie základných pojmov, ktoré sa týkajú regionálneho rozvoja, regionálnej politiky, regionálnej politiky EÚ a stratégie regionálneho rozvoja.

Cieľom praktickej časti bakalárskej práce je spracovať socio-ekonomickú analýzu mikroregiónu, v ktorej bude vymedzené územie mikroregiónu, uvedená základná charakteristika obcí a ďalej sa bude zameriavať na obyvateľstvo, sociálnu a občiansku vybavenosť, infraštruktúru, kultúrne pamiatky, životné prostredie, cestovný ruch a rekreáciu. K praktickej časti bude patriť aj analýza činnosti mikroregiónu v programovom období 2007-2013, ktorá bude obsahovať činnosti a úspešné projekty mikroregiónu v tomto období. Následne bude vypracovaná SWOT analýza, ktorá poskytne prehľad silných a slabých stránok mikroregiónu, príležitostí a ohrození. Neodmysliteľnou časťou práce budú strategické ciele rozvoja, priority a opatrenia na ich dosiahnutie, ktoré budú stanovené na základe SWOT analýzy. Výstupom bakalárskej práce bude katalóg projektov, ktoré by mohli zlepšiť situáciu v mikroregióne a prispieť k jeho rozvoju.

CIELE A METÓDY SPRACOVANIA PRÁCE

Ciele

Hlavným cieľom bakalárskej práce je vypracovať program rozvoja mikroregiónu Teplička, zistiť tak potenciál rozvoja a nedostatky mikroregiónu. Spracovaním socio-ekonomickej analýzy, analýzou činnosti mikroregiónu v minulom programovom období, následným zhrnutím zistených informácií do SWOT analýzy budú strategické ciele, priority a opatrenia vhodné na ich dosiahnutie. Vytýčené ciele majú viesť k zvýšeniu atraktívnosti, rozvoju mikroregiónu a zlepšeniu kvality života obyvateľov. Výsledný dokument poukáže na súčasný stav mikroregiónu, zhodnotí jeho potenciál a navrhne možné spôsoby rozvoja tejto oblasti.

Metódy

Pre dosiahnutie požadovaných cieľov sú využité empirické aj teoretické metódy. Pri spracovaní bakalárskej práce je použitá socio-ekonomická analýza, SWOT analýza, pozorovanie a neštandardizované rozhovory.

Socio-ekonomická analýza je situačná analýza, ktorá opisuje základnú socio-ekonomickú charakteristiku jednotlivých obcí. Ide o obce, ktoré patria do mikroregiónu a ich obyvateľov, ďalej sa zameriava na vybavenosť mikroregiónu z hľadiska sociálnych a občianskych potrieb, z hľadiska dopravnej a technickej infraštruktúry, zaoberá sa aj kultúrnym dedičstvom a pamiatkami mikroregiónu, životným prostredím, cestovným ruchom a rekreáciou v mikroregióne.

SWOT analýza je vypracovaná na základe spracovanej socio-ekonomickej analýzy a hodnotí stav mikroregiónu. SWOT analýza definuje slabé stránky, silné stránky, príležitosti a ohrozenia.

Ďalšie použité metódy sú rady a odporúčania na základe rozhovorov a konzultácií, poskytnuté pracovníkmi príslušných úradov.

I. TEORETICKÁ ČASŤ

1 VYMEDZENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Pojem rozvoj je podľa Horákovej a Fialovej (2014, s. 33-34) zo svojej podstaty značne problematický. Vníma sa ako kontroverzný a neurčitý, ktorý sa vzpiera jednoduchému vymedzeniu.

1.1 Regionálny rozvoj

Rozvoj chápeme tiež ako proces zmien, ku ktorým dochádza postupne a ktoré prinášajú nárast efektívnosti a účelnosti, pokiaľ ide o využívanie zdrojov, uskutočňovanie možností, podmieňujúcich pohyb z pôvodného stavu do stavu žiadúceho. (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 64)

Koncepcia udržateľného rozvoja predpokladá, že „rozvoj“ predstavuje vývoj k lepšiemu stavu. Dlhodobé zabezpečenie tohto všeobecne prijatého cieľa znamená, že nesmie dôjsť k zanedbaniu žiadneho z troch hlavných rozmerov udržateľného rozvoja – ekonomického, socio-kultúrneho a ekologického. (Franke a kol., 2012, s. 29)

Dušek a Pána (2010, s.46) uvádzajú, že koncepciu trvale udržateľného rozvoja predstavuje popis súčasného stavu človekom obývaného sveta s vykreslením neduhov súčasného smerovania spoločnosti a s návrhom žiadúcich opatrení a masívnych zmien, ktoré by identifikovateľné neduhy napravili a vyriešili.

1.1.1 Hlavné faktory regionálneho rozvoja

Základom pre efektívnu regionálnu politiku je analýza relevantných faktorov regionálneho rozvoja, tj. identifikácia kľúčových determinantov, ktoré majú stimulujúce dopady na regionálny rozvoj. Variabilnosť faktorov regionálneho rozvoja v čase súvisí na jednej strane so stupňom poznania socioekonomických procesov, na druhej strane podliehajú zmenám z dôvodu vývoja štruktúr a ich vzájomného pôsobenia. Tieto faktory sú rozvojovým potenciálom regiónov a tvoria ich (Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2006, s. 12):

- prírodné zdroje a prírodné prostredie ako dlhodobé determinanty regionálneho rozvoja.
- hmotné faktory v podobe ich produkčného potenciálu a infraštruktúry.

- nehmotné faktory najmä inovácie a schopnosť ich vytvárania a šírenia, dostupnosť a účinné využitie informačnej a komunikačnej technológie, inštitucionálne prostredie.
- ľudské zdroje s príslušnou úrovňou znalostí a odborného vzdelania.

1.1.2 Hlavní aktéri v regionálnom rozvoji

Bauer a kol. (2010, s.101) predstavuje rozvojových aktérov ako subjekty, ktoré ovplyvňujú alebo sú ovplyvňované či už priamo alebo nepriamo politikou rozvoja kraja. Sú to správcovia územia regiónu ale aj jeho častí a jeho objektov, ktorí sú povinní tvoriť alebo ovplyvňovať politiky alebo výkon špecifických činností dané zo zákona, ktoré s nimi súvisia a o ostatných dotknutých rozvojových aktéroch.

Aktérov regionálneho rozvoja na jednotlivých úrovniach tvoria tieto zložky (Habánková, Řehoř, Rolínek a Svatošová, 2011, s.41):

- zákonodarné zložky štátu.
- výkonné zložky štátu.
- orgány samosprávy.
- poradné a koordinačné orgány.
- rozvojové agentúry s celostnou či regionálnou pôsobnosťou.
- hospodárske a agrárne komory, záujmové združenia, zamestnanecké a zamestnávateľské organizácie, agentúry.
- inštitúcie verejného a súkromného sektoru.

1.1.3 Účastníci územného rozvoja

Maier a Čtyroký (2000, s. 59-60) uvádzajú definície troch skupín aktívnych nositeľov podľa spôsobu, akým sa angažujú v procese investičnej výstavby a podľa spôsobu, akým nakladajú s hotovou stavbou:

- **stavebníci** sú priami investori, ktorí rozvojovou stavebnou alebo nestavebnou investíciou financujú, ktorí túto investíciu zároveň realizujú a budú spravidla aj ich užívateľmi.
- **investori** sú právnické alebo fyzické osoby, ktoré podnikajú v oblasti vecných investícií (napr. v investičnej výstavbe). Investori sú individuálni (osoby, malé firmy)

alebo inštitucionálni (banky, poisťovacie spoločnosti, penzijné fondy, veľké podniky). Investori dokončenú stavbu hodlajú priamo užívať alebo ju aspoň dlhodobo vlastníť.

- **developeri** sú podnikatelia, pre ktorých je realizácia stavebných investícií predmetom vlastnej podnikateľskej činnosti. Po dokončení stavbu hodlajú predať alebo prenajať. Developer teda dokončenú stavbu sám neužíva, ani ju sám priamo nespravuje.

Podľa kritérií uplatňovaných pre investície do územného rozvoja rozlišujeme (Maier, Čtyroký, 2000, s. 60):

- **komerční podnikatelia** sledujú investíciou do územného rozvoja vlastný zisk alebo iný úžitok. Ich rozhodovanie je výsledkom čisto ekonomickej kalkulácie z individuálneho pohľadu: sleduje predpokladaný zisk a dobu, za ktorú má byť tento zisk dosiahnutý. V tržnej ekonomike je väčšina subjektov územného rozvoja súkromných a komerčne orientovaných.
- **verejné subjekty** sa pri svojom rozhodovaní majú riadiť predovšetkým obecnou prospešnosťou, teda zvýšením celkového blahobytu danej komunity (obce, regiónu). Rozhodovanie verejných subjektov je výsledkom politického procesu (v prípade zákonodarnej zložky) alebo správneho procesu riadiaceho sa predpismi (u výkonnej zložky).
- **neziskové subjekty** tzv. **tretieho sektoru** sledujú svojim rozhodovaním špecifické ciele týchto organizácií a z nich vyplývajúce kritériá.

Ďalší účastníci územného rozvoja, ktorí sem vstupujú, sú (Maier, Čtyroký, 2000, s. 60):

- **vlastníci pozemkov.**
- **finančné inštitúcie** – banky, sporiteľne a fondy.
- **realitné kancelárie, pozemkoví makléri, odhadcovia cien nehnuteľností a právni poradcovia pre nehnuteľnosti.**
- **stavebné firmy.**
- **projektanti stavieb.**
- **užívatelia** atď.

1.1.4 Zákon o podpore regionálneho rozvoja

Predmet úpravy je vymedzený v §1 odst.1 zákona č. 539/2008 Z. z., zákon o podpore regionálneho rozvoja (Slovensko, 2008), v nasledujúcom znení : „*tento zákon ustanovuje ciele*

a podmienky podpory regionálneho rozvoja, upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy, vyšších územných celkov, obcí a ďalších subjektov územnej spolupráce podľa IV. časti tohto zákona a podmienky na koordináciu a realizáciu regionálneho rozvoja.“

V druhej časti, v §3 odst.1 zákona č. 539/2008 Z. z. (Slovensko, 2008) zákon upravuje ciele podpory regionálneho rozvoja. „*Hlavným cieľom podpory regionálneho rozvoja je:*

- a) odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov,*
- b) zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja,*
- c) zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.“*

1.2 Regionálna politika

Napriek tomu, že regionálna politika vznikla v tridsiatych rokoch 20. storočia, do súčasnosti nedošlo v teórii ani v praxi aspoň k rámcovému zjednoteniu názorov na obsahové vymedzenie tohto pojmu. Regionálna politika je súčasť štátnej politiky, ovplyvňujúca rozmiestnenie hlavných ekonomických zdrojov a aktivít na celom území štátu alebo jeho časti. Zahŕňa opatrenia napomáhajúce k rastu stupňa ekonomickej aktivity na území, kde je vysoká nezamestnanosť a malá nádej na prirodzený ekonomický rast a na druhej strane opatrenia slúžiace kontrole ekonomických aktivít na území s nadmerným rastom. (Franke a kol., 2012, s. 57)

Definovanie regionálnej politiky vo väčšine európskych krajín vychádza z podpory rozvoja problémových regiónov vrátane snahy zúžiť medziregionálne rozdiely. Vychádza sa z toho, že reštrukturalizácia zaťažuje často regionálny rozvoj tak významne, že regióny nie sú schopné zvládnuť nevyhnutné štrukturálne zmeny vlastnými silami. Z pohľadu národného hospodárstva má potom väčší zmysel poskytovať regiónom, ktoré sú veľmi výrazne zaťažené štrukturálnymi zmenami, regionálnu výpomoc pre túto reštrukturalizáciu a pre podporu konkurencieschopných aktivít, ako vyplácať ohrozeným odvetviam alebo podnikom dotácie pre ich zachovanie alebo činiť protekcionistické opatrenia. (Wokoun, 2008, s. 30)

Podľa Wokouna a Matesa (2006, s.112) regionálna politika predstavuje všetky verejné intervencie, ktoré vedú k zlepšeniu geografického rozdelenia ekonomických činností. V podstate tie, ktoré sa pokúšajú napraviť určité priestorové dôsledky voľnej tržnej ekonomiky pre dosiahnutie dvoch vzájomne závislých cieľov: ekonomického rastu a zlepšenia sociálneho rozdelenia ekonomických efektov. Ponímajú regionálnu politiku ako všetky verejné intervencie vedúce k zlepšeniu geografického rozdelenia ekonomických subjektov.

Iné sú definície regionálnej politiky podľa Jáča (2010, s.39), v ktorých je uvedené, že regionálna politika je súbor cieľov, opatrení a nástrojov, ktorými štát znižuje veľké rozdiely v sociálne ekonomickej úrovni jednotlivých regiónov.

1.2.1 Nástroje regionálnej politiky

Nástroje regionálnej politiky sú zamerané na príliv kapitálu a podnikateľských aktivít do regiónu, stimuláciou využitia vnútorných rozvojových zdrojov, dosídlenia či stabilizáciou obyvateľstva v regióne a dá sa ich členiť do troch hlavných skupín (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 183):

- **makroekonomické nástroje** (ich využitie je značne obmedzené ostatnými cieľmi národohospodárskej politiky, napr. znižovaním inflácie, vyrovnanosťou platobnej bilancie), medzi ktoré patrí fiškálna politika (napr. racionalizácia daní a odvodov, znížená sadzba daní vo vybraných podporovaných regiónoch), monetárna politika (uľahčenie prístupu k úverom vo vybraných regiónoch a iné), protekcionizmus (napr. uvalenie dovozných limitov a ciel na produkty vyrábané v upadajúcich regiónoch).
- **mikroekonomické nástroje** (ide o ovplyvňovanie pri rozhodovaní ekonomických subjektov o ich lokalizácii), medzi ktoré patrí realokácia pracovných síl (napr. čiastočná úhrada nákladov na sťahovanie, výkup nehnuteľností alebo podpora pri nákupe nového bytu), realokácia kapitálu (kapitálové subvencie; subvencie na pracovnú silu, lacné pôžičky, znížené dane, subvencie na dopravu a pod.).
- **ostatné nástroje** (používajú sa skôr výnimočne), medzi ktoré patria administratívne nástroje (správne rozhodnutie o zastavení ekonomickej činnosti nevhodnej z hľadiska potrieb rozvoja územia,), inštitucionálne nástroje (napr. regionálne rozvojové agentúry).

Wokoun a Mates (2006, s. 137) uvádzajú dve skupiny nástrojov:

1. NÁSTROJE NEFINANČNÉ

a. administratívne nástroje:

- legislatívne úpravy regionálnej politiky.
- zákazy, reštriktívne a administratívne opatrenia.

b. inštitucionálne nástroje:

- inštitúcie realizujúce opatrenia regionálnej politiky.
- projekty a programy: formulácie, realizácie.
- projekty a programy: využívanie zdrojov EÚ.

c. vecné a iné nefinančné nástroje:

- poskytovanie (bezplatných) služieb najmä poradenského charakteru subjektom z regiónu.
- propagácia regiónu a poradenstvo zahraničným (interregionálnym) investorom.
- iné nefinančné nástroje.

2. NÁSTROJE FINANČNÉ

a. neinvestičné a investičné stimuly

- finančné transfery a nevratné dotácie.
- granty.
- náhrady časti vynaložených nákladov.
- úrokové zvýhodnenia.
- úvery a pôžičky.

b. kapitálové podielníctvo

c. daňové zvýhodnenia

- daňové prázdny.
- zľavy na daniach.
- zľavy na sociálnom a inom zákonnom poistení.

d. rozpočtové zvýhodnenia

- zvýhodnenia v odvodoch rozpočtových príjmov.
- mimoriadne dotácie rozpočtov.

1.3 Obec

Obec je základnou jednotkou regionálneho rozvoja. Vytvára podmienky pre život aj pre podnikanie. Obce sú najčastejšími realizátormi projektov na podporu regionálneho rozvoja. (Binek a kol., 2011, s. 10)

Zákonná definícia pojmu „obec,, je ustanovená v §1 odst.1 zákona č.369/1990 Z .z., zákon o obecnom zriadení (Slovensko, 1990) nasledovne: „*Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky; združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami.*“

1.3.1 Legislatívna úprava podnikania obcí v Slovenskej republike

Legislatívnu úpravu podnikanie obcí v Slovenskej republike upravuje najmä zákon č. 460/1992 Z.z. Ústava Slovenskej republiky a zákon č. 369/1990 Z.z, o obecnom zriadení, v neskorších predpisoch. Nadobudnutím účinnosti tohto zákona získali obce a kraje samostatnosť v rozhodovaní a riadení, ale tiež aj právo vykonávať všetky činnosti, ktoré súvisia so správou obce a obecným majetkom. Právo obce vlastniť majetok a hospodáriť s ním je jeden z predpokladov pre samostatnú ekonomickú činnosť subjektu. (Toth, Michlová, Trhličnová, Vochozková a Hesoun, 2014, s. 13)

1.4 Kraj

Kraje ako vyššie územne samosprávne jednotky realizujú významnú časť rozvojových aktivít v území a tvoria kľúčovú stavebnú jednotku tvorby a realizácie regionálneho rozvoja v ČR. Kraje koordinujú rozvoj svojho územného obvodu, spolupracujú s ústrednými správnymi úradmi štátnej správy a koordinujú záujmy obcí. (Binek a kol., 2011, s. 10)

Podľa Wokouna (2007, s. 102) má významnú úlohu pre rozvoj krajov a obcí aj územné plánovanie, najmä jeho nástroje územne plánovacej dokumentácie a územne plánovacie podklady.

Zákon č. 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov (Slovensko, 2001) v čl. I, §1 uvádza: „*Samosprávny kraj je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky.*

Zriaďujú sa tieto samosprávne kraje:

a) Bratislavský samosprávny kraj so sídlom v Bratislave,

- b) *Trnavský samosprávny kraj so sídlom v Trnave,*
- c) *Trenčiansky samosprávny kraj so sídlom v Trenčíne,*
- d) *Nitriansky samosprávny kraj so sídlom v Nitre,*
- e) *Žilinský samosprávny kraj so sídlom v Žiline,*
- f) *Banskobystrický samosprávny kraj so sídlom v Banskej Bystrici,*
- g) *Košický samosprávny kraj so sídlom v Košiciach,*
- h) *Prešovský samosprávny kraj so sídlom v Prešove.*“

Mestá, podľa ktorých sú kraje pomenované sa stali sídlami pre orgány každého z uvedených krajov. (e-Polis.cz, ©2010)

1.5 Región

V najobecnejšom pojatí považujeme za región akýkoľvek územný celok, ktorý je podľa jedného či viac znakov vyčleniteľný z širšieho územia, ktorý je pomocou týchto znakov vymedzovaný pre konkrétny účel (ekonomické záujmy, vytváranie informačných systémov, administrácia atď.) či ktorému v usporiadaní územia patria konkrétne funkcie. V tomto zmysle sa pojem región uplatní napríklad aj ako alternatíva k termínom lokalita, okrskok a k ďalším, označujúcim v zásade už ďalej nedelené územné jednotky. (Macháček, Toth a Wokoun, 2011, s. 40)

Jáč (2010, s.14) z geografického hľadiska vymedzuje región ako časť územia charakterizovaná súborom prírodných a socioekonomických prvkov a väzieb, ktorých špecifickým charakterom, lokalizáciou, usporiadaním a rozsahom integrácie sa utvára priestorová štruktúra s vnútornými väzbami, ktorými sa toto územie odlišuje od okolitých priestorových jednotiek. V súčasnej dobe je za prirodzený región označovaný vzťahovo previazaný územný celok, kde prebieha územná del'ba funkcií medzi centrom a zázemím.

Franke a kol. (2012, s. 56) definuje región ako určitú územnú jednotku geograficky ohraničenú podľa zvolených kritérií. Ide o priestorovú štruktúru s vnútornými väzbami, ktorú charakterizuje dosiahnutá ekonomická a sociálna úroveň. Regióny charakterizuje relatívna uzavretosť obytných, pracovných a obslužných funkcií a presadzujú sa v nich samosprávne princípy.

1.5.1 Mikroregión

Mikroregión je malý územný celok, vzniknutý napr. dobrovoľným združením (zväzkom) niekoľkých obcí, spoločne usilujúcich o ekonomický, kultúrny a sociálny rozvoj. (Jáč, 2010, s.14)

2 PROBLEMATIKA ROZVOJA MIKROREGIÓNU V NÁVÄZNOSTI NA EURÓPSKU ÚNIU

2.1 Regionálna politika Európskej Únie

Európska únia vydáva značné množstvo prostriedkov na cieľavedomé zlepšovanie štruktúry v tých sférach regiónov členských krajín, ktoré potrebujú pomoc. Už v roku 1960 bol vytvorený Európsky sociálny fond s cieľom prispievať k rekvalifikácii pracovnej sily v postihnutých oblastiach a čeliť nezamestnanosti mládeže. Európsky poľnohospodársky podporný a záručný fond bol založený v roku 1962 v súvislosti s financovaním spoločnej poľnohospodárskej politiky. Spoločenstvo rozvíja a uskutočňuje aktivity vedúce k podpore celkového harmonického vývoja a k posilňovaniu svojej hospodárskej a sociálnej súdržnosti. Obzvlášť sa zameriava na znižovanie nerovnomerností medzi rôznymi regiónmi a sústreďuje sa na zaostalé regióny, ktoré dostávajú najmenej podpory. (Wokoun, 2008, s. 330)

Dušek a Pána (2010, s. 217) tvrdia, že jeden z hlavných cieľov regionálnej politiky EÚ je regionálny rozvoj a znižovanie rozdielov v životnej úrovni medzi regiónmi.

Regionálna politika Európskej únie patrí medzi jej najvýznamnejšie aktivity. So svojim podielom na celkovom rozpočte Únie vo výške okolo 35% predstavuje druhú najvýznamnejšiu výdajovú kategóriu po spoločnej poľnohospodárskej politike. (Marek a Kantor, 2009, s. 17)

Regionálna politika EÚ je založená na niekoľkých základných princípoch, ktoré sú reflektované v programovej a právnej úprave celého procesu poskytovania pomoci. V priebehu vývoja regionálnej politiky sa jej princípy menili. Napríklad v programovom období 2007-2013 sa jednalo predovšetkým o nasledujúcich päť princípov (Marek a Kantor, 2009, s. 27):

- **princíp programovania.**
- **koncentrácie** (zásada koncentrácie úsilia).
- **partnerstva** (komplementarity).
- **adicionality** (doplňkovosti).
- **monitorovania a vyhodnocovania.**

Regionálna politika sa tiež riadi aj mnohými doplnkovými princípmi ako je napríklad princíp subsidiarity, koordinácie a harmonizácie, integrácie, konvergencie, solidarity, kompatibility a proporcionality. (Marek a Kantor, 2009, s. 27)

2.1.1 Príčiny vzniku regionálnej politiky EÚ

Marek a Kantor (2009, s. 17) sú toho názoru, že motívov pre založenie regionálnej politiky EÚ bolo niekoľko, prevažne ale ekonomických, sociálnych, politických a neskôr aj ekologických. Hlavný cieľ predstavovalo zvýšenie ekonomickej a sociálnej súdržnosti, a tým zníženie rozdielov v rozvoji jednotlivých regiónov. Najmä ekonomické motívy boli významné, pretože regionálne nerovnosti podstatne ovplyvňujú výkonnosť ekonomiky. K zvýšeniu konkurencieschopnosti a zlepšenia vývoja sa dá dosiahnuť zblížením úrovní jednotlivých oblastí. Regionálna politika môže pomáhať z dlhodobého hľadiska keď nastáva verejná podpora firiem, ktoré umiestňujú svoju výrobu v určitej oblasti, spravidla povzbudia ekonomickú aktivitu, čím dôjde k poklesu nezamestnanosti, a tým aj k zníženiu sociálnych výdavkov. Ďalším dôvodom je nutnosť zblížovania ekonomík členských štátov, ktoré je potrebné pre fungovanie menovej únie. Medzi politické dôvody býva radená snaha vlád udržať súdržnosť krajiny najmä v situácii, keď zosilňujú tlaky vyspelejších regiónov na odtrhnutie. V neposlednej rade majú z regionálnej politiky zisk tiež bohatšie oblasti. Rozvojom ekonomickej aktivity v zaostávajúcich regiónoch totiž vznikajú nové trhy pre výrobky z prosperujúcich regiónov a rastie dopyt po ich technológiách a know-how. Tiež je dôležité pripomenúť, že úplné vyrovnanie životných štandardov vo všetkých regiónoch nie je možné ani žiaduce, pretože by sa tak výrazne znížili podnety k zmene a zlepšeniu.

Macháček, Toth a Wokoun (2011, s. 185) považujú za dôvody pre spoločnú regionálnu politiku EÚ:

- rozpor medzi závažnosťou regionálnych problémov a schopnosťami štátu tieto problémy riešiť.
- snaha o vytvorenie ekonomickej a monetárnej únie (najmä zavedenie a rozšírenie eura).
- požiadavky niektorých členských štátov na kompenzáciu regionálnych dopadov ostatných (neregionálnych) politik EÚ, najmä poľnohospodárske politiky.
- niektoré vlády príliš často regionálnymi problémami ospravedlňovali poskytovanie rôznych dotácií do priemyslu (s cieľom jeho podpory proti zahraničnej konkurencii).

2.1.2 Princípy regionálnej politiky EÚ

Podľa Felixovej (2012, s. 52-53) celkový počet princípov štrukturálnej politiky EÚ je päťnásť ale iba sedem z nich sa úzko týka regionálnej politiky:

- **princíp koncentrácie**, snahou je predchádzať roztrúseniu finančných prostriedkov a koncentrovať úsilie a pozornosť na tie projekty, ktorých efekt bude najvýraznejší.
- **princíp partnerstva**, v záujme zachovania motivačných impulzov je z pravidla požadovaná 50% účasť príjemcov (národné a regionálne orgány, súkromnoprávne subjekty) podpory.
- **princíp programovania**, princíp predstavuje snahu o komplexný prístup v dlhodobom horizonte presahujúci viac programových období. Riešenie úpadku zaostávajúcich regiónov je potrebné chápať v širších priestorových a časových súvislostiach.
- **princíp monitorovania a vyhodnocovania**, zaistenie spätnej väzby a klasifikácia efektívnosti využívania poskytnutej pomoci.
- **princíp doplnkovosti**, tento princíp súvisí s jedným z predchádzajúcich princípov, a to s princípom partnerstva. Predpokladá sa v ňom spolufinancovania projektov, finančné prostriedky čerpané zo štrukturálnych fondov EÚ majú len doplniť (nie nahradiť) ostatné verejné výdaje.
- **princíp solidarity**, je základom celého integračného mechanizmu, ktorý predpokladá podporu ekonomicky zaostalejších štátov Spoločenstva zo strany hospodársky vyspelých členov.
- **princíp subsidiarity**, posledný zmieňovaný princíp predstavuje snahu o intenzívnu decentralizáciu. O jednotlivých cieľoch má byť rozhodované na čo možno najnižšej úrovni v záujme zachovania povedomia o konkrétnych miestnych podmienkach a problémoch.

Wokoun (2006, s. 14) pri princípe doplnkovosti uvádza, že členské štáty nemôžu v žiadnom prípade využívať prostriedky EÚ poskytované v rámci regionálnej či celej štrukturálnej politiky ako náhradu vlastných rozpočtových výdajov, napríklad nedajú sa v štátnom rozpočte znížiť výdaje na dopravnú infraštruktúru v dôsledku podpory tohto okruhu investícií z EÚ. V praxi to znamená, že prostriedky poskytnuté zo zdrojov Európskej únie musia byť doplnené určeným podielom zdrojov zo strany príjemcu pomoci, či už zo štátneho rozpočtu či rozpočtu regionálnych a miestnych, z privátnych zdrojov, eventuálne sa dajú tieto prostriedky doplniť aj úverom

2.1.3 Nástroje regionálnej politiky EÚ

Nástroje regionálnej politiky EÚ spočívajú v kategorizácii regionálnych stimulov, ktoré tvoria vlastný mechanizmus podpory zo štrukturálnych fondov. Päť typov regionálnych stimulov sa skladá z (Felixová, 2012, s. 53):

- kapitálových grantov, ktoré tvoria majoritnú časť regionálnych stimulov, a ktoré predstavujú priamu formu podpory prostredníctvom poskytnutia finančných prostriedkov.
- dotácií vzťahujúcich sa k úrokom alebo pôžičkám spočívajúcich v tzv. politike lacných peňazí a umožnenia prístupu k dodatočným finančným prostriedkom formou napr. bankových úverov. Uplatňované sú len v Belgicku, Nemecku, Grécku a Severnom Írsku.
- daňových úľav a zvýhodnených odpisových sadzieb, ktoré spadajú do nástrojov fiškálnej politiky a predstavujú skôr nepriamu podporu spočívajúcu v úspore finančných prostriedkov zo strany podporovaných subjektov. Implementované sú vo Francúzsku, Luxembursku a v Grécku.
- dotácií vzťahujúcich sa k pracovnej sile, resp. prémiei za novo vytvorené pracovné miesta.

2.1.4 Regionálna politika EÚ a Slovenská republika

Slovenská republika sa ako člen Európskej únie zúčastňuje realizácie cieľov a úloh jej environmentálnej politiky, zo sústavy jej environmentálneho práva preberá množstvo predpisov do svojho právneho systému. Taktiež pristúpila k väčšine záväzkov vyplývajúcich z multilaterálnych medzinárodných dohovorov s environmentálnym zameraním. (Dušek, Pána a kol., 2010, s.357)

Čo sa týka regionálneho rozvoja na Slovensku, prevažuje tu najmä stratégia odstraňovania slabých stránok regiónov, cieľom sa však stáva podpora rastových možností, ktorá zohľadňuje danosti jednotlivých regiónov. Ďalšou cestou je taktiež podpora klastrových iniciatív, no nie len v oblasti cestovného ruchu. Východiskový strategický dokument pri realizácii rozhodnutí je Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, ktorý umožňuje určovať prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja v dlhodobom období, pri rešpektovaní princípov trvalo udržateľného rozvoja. Za veľmi úspešné sa považuje čerpanie fondov EÚ vo vzťahu k rozvoju regiónov. (Úrad vlády Slovenskej republiky, ©2016)

2.2 Program LEADER

S príchodom miestnych akčných skupín sa v Európskej únii na konci 80. rokov 20. storočia prvý krát v oznámení Európskej komisie Európskemu parlamentu a Rade objavil pojem LEADER, ktorým bol označený dotačný program na obnovu vidieka, ktorý sa neskôr zmenil na metódu spolupráce. (Binek a kol., 2011, s. 53)

Vidiecke regióny alebo vidiek, Copus a Lima (2015, s. 4) vo svojej publikácii definujú ako dediny, malé až stredne veľké mestá okrem metropolitných oblastí.

LEADER je najkomplexnejší nástroj EÚ, ktorý podporuje integrovaný, medzi-sektorový a endogénny prístup k rozvoju vidieka. Široké politiky rozvoja vidieka v rámci EÚ boli orientované vždy sektorovo a skôr sa považovali za doplnok Spoločnej poľnohospodárskej politiky, naopak program LEADER, ktorý tu účinkuje od roku 1991 priniesol priekopnícku zmenu do podpory rozvoja vidieka. Dôkazom zvýšenia podpory pre rozvoj vidieka je nielen trvalo rastúci počet miestnych akčných skupín vznikajúcich v členských štátoch EÚ, ale aj to, že metóda LEADER sa rozširuje aj mimo EÚ, napr. na západný Balkán, do Latin-skej Ameriky a inde. (Európske spoločenstvo, ©2008)

Podľa Bineka a kol. (2011, s. 53) pre niektoré krajiny znamenal program LEADER doslova prevrat v doterajšom chápaní podmienok rozvoja vidieckych oblastí a najmä prevrat v rozvoji či prekonaní stagnácie vidieckych oblastí. Priniesol výsledky v podobe až 100 tisíc pracovných miest, záchrany kultúrnych pamiatok a prírodných hodnôt, väčšieho stlmenia miestnych komunít, zamedzenie odlivu obyvateľstva do miest atď.

Na základe partnerstva verejného, súkromného a občianskeho sektoru sa LEADER stal skvelou príležitosťou pre posilňovanie a rozvoj komunít a miestnej ekonomiky. Vďaka to-muto prepojeniu môžu jeho účastníci čerpať zákonné právomoci a verejné zdroje miestnych orgánov, know-how a obchodnú obozretnosť súkromného sektoru a nadšenie, energiu a miestne znalosti z občianskeho sektoru. Pokiaľ pre naštartovanie týchto procesov na jeho počiatku pomôžu miestnym aktérom metodicky a finančne nadradené inštitúcie, môže vďaka uplatneniu metódy LEADER dôjsť vo vidieckych regiónoch k týmto pozitívnym vý-sledkom (Binek a kol., 2011, s. 53):

- zlepšenie spolupráce aktívnych subjektov v obciach a prekonanie izolovanosti.
- posilnenie miestnej demokracie.
- aplikácia integrovaného prístupu k rozvoju vidieka.

- väčšie zapojenie súkromného kapitálu do rozvoja obcí.
- lepšie využitie špecifik a predpokladov konkrétneho vidieckeho regiónu.
- efekt spoločného postupu subjektov verejnej, súkromnej a občianskej sféry, oslabenie centralizovaného, administratívneho a paušálneho prístupu k regiónom.

Metóda LEADER sa riadi siedmymi hlavnými princípmi, ktoré sú ukotvené v Nariadení Európskej komisie č. 1698/2005 zo dňa 20. septembra 2005 o podpore pre rozvoj vidieka z Európskeho hospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, článok 61 (Ekoregion Úhlava, ©2010):

- stratégia miestneho rozvoja podľa jednotlivých oblastí, určenej pre riadne vymedzené subregionálne vidiecke územia.
- partnerstvo medzi verejným a súkromným sektorom na miestnej úrovni – tzv. miestne akčné skupiny.
- prístup zdola spojený s tým, že rozhodovacia právomoc týkajúca sa vypracovania a prevádzania stratégií miestneho rozvoja náleží miestnym akčným skupinám.
- viacodvetvové navrhovanie a realizácia stratégie založenej na súčinnosti medzi subjektami a projektami z rôznych odvetví miestneho hospodárstva.
- uplatňovanie inovačných prístupov.
- realizácia projektov spolupráce.
- vytváranie sietí miestnych partnerstiev.

Keďže je metóda LEADER založená na princípe zdola hore, všetky námety a projekty by mali vychádzať z myšlienok a podnetov miestnych vidieckych subjektov a občanov, teda zdola a nie direktívne riadené krajskou, štátnou alebo európskou politickou mocou zhora. (Národní síť místních akčních skupin, 2015)

2.2 Miestna akčná skupina

Miestna akčná skupina je na politickom rozhodovaní nezávislým spoločenstvom občanov, neziskových organizácií, súkromnej podnikateľskej sféry a verejnej správy, ktorá spolupracuje na rozvoji vidieka, poľnohospodárstva a získavania finančnej podpory z EÚ a z národných programov pre svoj región metódou LEADER. Základným cieľom MAS je zlepšovanie kvality životného prostredia vo vidieckych oblastiach. Jedným z nástrojov je tiež aktívne získavanie a rozdeľovanie dotačných prostriedkov. (Národní síť místních akčních skupin, 2015)

Miestne akčné skupiny umožňujú rozvinutie princípu partnerstva, spočívajúceho vo funkčnej spolupráci rôznych subjektov na území. Sú to zoskupenia vytýčené v rámci iniciatívy LEADER, ktoré spájajú subjekty ako verejného tak aj súkromného sektoru pôsobiace na danom území – obce, zväzky obcí, podnikatelia, neštátne neziskové organizácie či neorganizovaní občania. Miestne akčné skupiny sa musia skladať z vyváženého a reprezentatívneho výberu partnerov z rôznych socioekonomických sektorov na danom území. Na úrovni rozhodovania musia tvoriť zástupcovia súkromného sektoru (súkromní podnikatelia, neziskové organizácie, fyzické osoby reprezentujúce záujmové skupiny) najmenej 50 % z miestneho partnerstva. (Binek a kol., 2011, s. 59)

O implementáciu svojej integrovanej stratégie rozvoja sa môžu uchádzať územia, ktoré spĺňajú nasledovné kritériá (MAS Bodva, ©2015):

- počet obyvateľov od 10 000 do 150 000.
- hustota obyvateľstva maximálne 120 obyvateľov/km².
- územie je katastrálne prepojené.
- na danom území sa nenachádzajú mestá s počtom obyvateľov nad 20 000.
- vznik na základe spoločného záujmu a voľby jednotnej témy (napr. rozvoj vidieckeho turizmu).
- územie má zriadenú miestnu akčnú skupinu ako verejno-súkromné partnerstvo.
- má spracovanú integrovanú stratégiu rozvoja, ktorá obsahuje jasne zadané priority a opatrenia, a pri jej tvorbe bol uplatnený princíp zdola nahor.

Zapojenie podnikateľskej sféry môže prispieť k realistickému uchopeniu rozvojových možností regiónov a k prepojeniu predstáv predstaviteľov verejnej správy a manažérov podnikov o smerovaní rozvoja územia. Zástupcovia verejnej správy sú tiež informovaní o podnikateľských zámeroch a môžu vytvoriť vhodné prostredie pre ich realizáciu. (Binek a kol., 2011, s. 54)

Základom miestnej akčnej skupiny je podľa Bineka a kol. (2011, s.59) partnerská dohoda o hlavných cieľoch rozvoja vidieckeho regiónu, spoločná príprava stratégií a realizácia projektov k ich naplneniu.

Na základe štúdie v Nemecku a Fínsku Kull (2015, s. 91) označuje management miestnej akčnej skupiny často ako centrálnu operačnú jednotku, ktorá funguje ako motor regionál-

neho rozvoja. Podľa štúdie, management MAS plní veľa podstatných úloh, napríklad poradenstvo MAS, pomoc s prípravou a postupom žiadostí, tiež pôsobí ako sprostredkovateľ medzi MAS a orgánmi verejnej správy.

3 STRATÉGIA REGIONÁLNEHO ROZVOJA

3.1 Stratégia

Termín stratégia je odvodený z gréckeho strategos (generál) + agein (viest') a v širšom kontexte pôvodne označoval umenie a vedu, ako riadiť vojenské operácie. (Wokoun, Malinovský, Damborský a Blažek, 2008, s. 429)

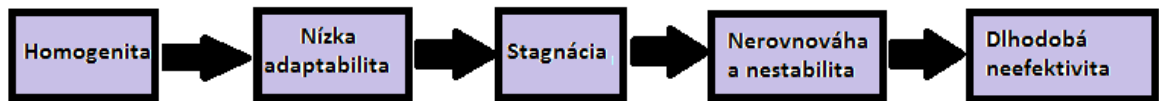
Stratégia regionálneho rozvoja vychádza z dvoch poznatkov (Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2006, s. 9):

- 1) **Silné stránky, slabé stránky, vonkajšie príležitosti a ohrozenie rozvoja ČR** sú výrazne regionálne a inak územne diferencované a v posledných rokoch sa tieto rozdiely ešte prehlbujú z hľadiska:
 - vnútorných predpokladov (existujú špecifické problémy a schopnosť regiónov tieto problémy riešiť).
 - dopadu vonkajších faktorov na jednotlivé regióny a ich schopnosti na tieto procesy v reálnom čase správne reagovať.
- 2) **Existujú dva základné vzorce** prekonávania regionálnych disparít v tomto zmysle. Jeden preferuje zachovanie a využívanie funkčných rozmanitostí jednotlivých regiónov.

Obr. 1. Vzorec prekonávania regionálnych disparít zachovávajúci rozmanitosť jednotlivých regiónov (Vlastné spracovanie podľa Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, 2006, s. 9)

Druhý, ktorý je odrazom štyridsaťročnej histórie regionálnej politiky uplatňovanej do roku 1989, naopak preferuje maximálne potlačenie rozdielov. (Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2006, s. 9)

Obr. 2. Vzorec prekonávania regionálnych disparít preferujúci maximálne potlačenie rozdielov (Vlastné spracovanie podľa Ministerstva pre miestny rozvoj České republiky, 2006, s. 9)

Stratégia regionálneho rozvoja obsahuje najmä analýzu stavu regionálneho rozvoja, charakteristiku slabých a silných stránok v rozvoji jednotlivých krajov a okresov, strategické ciele regionálneho rozvoja, vymedzenie štátom podporovaných regiónov a odporúčani dotknutým ústredným správnym úradom a krajom pre zameranie rozvoja odvetvia, spadajúcich do ich pôsobnosti. Stratégiu regionálneho rozvoja na návrh Ministerstva pre miestny rozvoj schvaľuje vláda. (Jáč, 2010, s. 45)

3.2 Strategické plánovanie

Plánovanie vo verejnej správe je podľa Bineka a kol. (2011, s. 21) chronologicky tvorený proces:

1. zhodnotením situácie, identifikáciou problémov a tiež identifikáciou tém, na ktoré si daný subjekt sám nevystačí.
2. stanovením cieľov a priorít.
3. nájdením spôsobu dosiahnutia cieľov a priorít vrátane návrhu systému spolupráce a podporných štruktúr.
4. realizáciou naplánovaných činností.
5. sledovaním plnenia naplánovaných činností a spätnou väzbou vedúcej cez zachytenie zmien situácie k zmenám cieľov a priorít.

Strategické plánovanie je komplexný proces vytvárania a presadzovania spoločného záujmu regiónu, ktorého súčasťou je situačná analýza, formulácie rozvojovej vízie, cieľov rozvoja, vhodných stratégií a opatrení k dosiahnutiu týchto cieľov, vlastná realizácia a kontrola. (Wokoun a kol., 2008, s. 40)

Hlavnými problémami strategického plánovania vo verejnej správe sú (Binek a kol., 2011, s. 22-23) :

- nejednotná terminológia.
- v praxi chybné a nelogické postupy.
- veľa nevyriešených metodických otázok (hierarchizácia, väzby, aktualizácia, vyhodnotenie).
- deformácia zamerania dokumentov možnosťami financovania z fondov EÚ.
- nedostatočná prepojenosť medzi strategickým a finančným plánovaním.
- problém transparentnosti a zapojenia aktérov.

3.2.1 Proces regionálneho strategického plánovania

Strategické plánovanie spája počiatočnú pozíciu, tú, kde sa nachádzame, s cieľovou, kde chceme ísť. Aby bol cieľ dosiahnutý, používajú sa vlastné stratégie, výber smerov, cieľov či voľba aktivít. (Wokoun a kol., 2008, s. 42)

Obr. 3. Fázy strategického plánovania vo verejnej správe (Binek a kol., 2011, s. 20)

Na obrázku 4 má podľa Bineka (2011, s.20) proces strategického plánovania päť fáz, pričom v prvej fáze identifikujeme východiská, v druhej volíme ciele, ktoré chceme dosiahnuť, tretia fáza udáva spôsob realizácie, v štvrtej fáze sa realizujú naplánované činnosti a posledná piata fáza je zhodnotenie a spätná väzba.

Iný názor prinášajú Leigh a Blakely (2013, s. 116), podľa ktorých má proces strategického plánovania šesť fáz. Prvá fáza spočíva v získavaní informácií o ekonomickom charaktere prostredia. Hlavným cieľom ekonomickej fázy je vytváranie nových pracovných príležitostí a bohatstva pre región. Projekty by mali dbať na tradíciu regiónu a schopné maximálne využiť komunitných zdrojov. Zber údajov je často komplikovaný a vyžaduje si prieskumy a sofistikované analýzy, ide o informácie o priemysle, zamestnanosti, pracovnej schopnosti obyvateľstva, infraštruktúre a inštitucionálnych štruktúr v komunite. V druhej fáze sa vyberie jedna z niekoľkých stratégií, pomocou ktorej sa riešia problémy zistené v prvej fáze. Tretia fáza je zameraná na projekty, ktoré môžu byť realizované v rámci zvolenej stratégie. Projektami sú konkrétne programy rozvoja, zariadenia, investície a marketingové úsilie, ktoré implementujú stratégiu. V štvrtej fáze sa riešia akčné plány na realizáciu projektov, hľadajú sa alternatívne spôsoby financovania a realizácie projektu. V piatej fáze sa projekt rozpracuje do najpodrobnejších detailov vrátane plánu monitorovania a hodnotenia realizovaných projektov. V konečnej šiestej fáze je projekt zrealizovaný na základe podrobných finančných plánov a konkrétnych opatrení. Po dokončení projektu sa vyhodnotí jeho prínos pre komunitu.

3.2.2 Strategický regionálny plán

Strategické regionálne plány slúžia spoločnému riešeniu problémov väčšieho počtu obcí a miest. Hlavným cieľom strategického regionálneho plánovania je koordinácia regionálneho rozvoja. V regionálnom strategickom pláne by mali byť integrované ciele a opatrenia územného plánovania, regionálnej politiky, komunálnych politík a všetkých ostatných dôležitých sektorových politík. Strategické regionálne plány by sa mali zaoberať iba tými témami na ktorých sa aktéri dohodnú, že sú prioritami. (Wokoun a kol., 2008, s. 40)

3.3 Strategické riadenie

Dnes pre strategické riadenie existuje mnoho definícií.

Wokoun, Malinovský, Damborský a Blažek (2008, s.429) uvádzajú najstaršiu definíciu stratégie, kde stratégia je určením základných dlhodobých cieľov subjektu, spôsobu ich dosiahnutia a alokáciu zdrojov potrebných pre uskutočnenie týchto cieľov.

3.3.1 Proces strategického riadenia

Podľa Wokouna, Malinovského, Damborského a Blažeka (2008, s.430) proces strategického riadenia od vyhlásenia zámeru po jeho realizáciu zahŕňa veľké množstvo vzájomne prepojených aktivít. Tieto aktivity sa dá rozdeliť do troch základných fáz. Sú to:

- strategická analýza.
- strategický výber (návrh stratégie).
- implementácia (realizácia) stratégie.

Obr. 4. Proces strategického riadenia (Jiri Koukal, ©2012)

Štrukturálne fondy Európskej únie predstavujú jeden z hlavných nástrojov Spoločenstva pre znižovanie medziregionálnych rozdielov a pre podporu rozvoja najviac zaostalých a znevýhodnených regiónov vrátane vidieckych oblastí. Možnosť faktického čerpania finančných prostriedkov zo Štrukturálnych fondov Európskej únie je podmienená vytvorením operačných programov, ktorých zastrešujúcim dokumentom na národnej úrovni je Národný strategický referenčný rámec, ktorý prepojuje strategické ciele a priority definované v Národnom rozvojovom pláne s komunitárnymi cieľmi politiky hospodárskej súdržnosti Európskej únie. (Felixová, 2012, s. 107-108)

3.3.2 Horizontálne priority NSRR

Dôležitosť horizontálnych otázok sa kladie pri určovaní stratégie v NSRR, vyžadujú si individuálny prístup a pozornosť. Na základe tohto dôvodu sú v NSRR definované štyri horizontálne priority (ÚV SR, ©2008):

- marginalizované rómske komunity – zámerom je skvalitniť podmienky pre život, zvýšiť vzdelanosť a zamestnanosť príslušníkov MRK.
- rovnosť príležitostí- hlavnou úlohou je zabrániť rôznym formám diskriminácie a zistiť rovnosť príležitostí pre všetkých.
- trvalo udržateľný rozvoj- výsledkom zásahov financovaných v rámci NSRR má byť podpora trvalo udržateľného rozvoja v environmentálnej, ekonomickej a sociálnej zložke v súlade s cieľmi a ukazovateľmi obnovenej Stratégie TUR EU.
- informačná spoločnosť- hlavnou prioritou je podporiť efektívnosť, transparentnosť a kvalitu implementácie priorít NSRR v dôsledku zavádzania a využívania prostriedkov IKT.

Najdôležitejšie je dosiahnuť vytýčené ciele horizontálnych priorít. To je možné na základe koordinovaného prístupu pretínajúceho rôzne špecifické priority (projekty).

3.3.3 Operačné programy

Pomocou OP bude SR v programovom období 2014-2020 čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy a to v rámci cieľov Investovanie do rastu a zamestnanosti a Európska územná spolupráca.

OP cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti (Úrad vlády SR, ©2014):

- **výskum a inovácie** – hlavným cieľom OP je vytvoriť pre všetky subjekty nemenné prostredie pre inovácie a napomôcť k zintenzívneniu výsledkov a výkonov systému výskumu, vývoja inovácií, ktoré sú základným pilierom k zvýšeniu zamestnanosti, konkurencieschopnosti a udržateľného hospodárskeho rastu.
- **integrovaná infraštruktúra** – programom sa má podporiť trvalo udržateľná doprava a odstraňovanie kapacitných obmedzení v infraštruktúrach, taktiež je cieľom skvalitniť dostupnosť, využitie a vlastnosti informačných a komunikačných technológií.
- **ľudské zdroje** - OP je zameraný na podporu vzdelávania, zamestnanosti, sociálnej inklúzie a zraniteľných skupín na trhu práce.

- **kvalita ŽP** – OP chce podporiť udržateľný rast vo všetkých regiónoch SR. Prioritne podporuje efektívne využívanie prírodných zdrojov, ochranu ŽP, prispôsobenie sa nepriaznivým zmenám klímy, propagovanie energetickej účinnosti a nízko uhlíkového hospodárstva.
- **integrováný regionálny OP** – cieľom OP je prispievať k lepším životným podmienkam a zabezpečiť poskytovanie verejných služieb v celej krajine.
- **efektívna verejná správa** – sa snaží vytvárať podmienky pre poskytovanie kvalitných verejných služieb efektívnym spôsobom.
- **technická pomoc** – cieľom je prostredníctvom OP technická pomoc prispieť k zlepšeniu systémových prístupov k európskym štrukturálnym a investičným fondom. Patrí sem aj dobudovanie efektívneho systému regulácie, a to zvýšením kvality administratívnych kapacít, ktoré sa podieľajú na riadení, kontrole, audite a ochrane finančných záujmov EÚ.
- **program rozvoja vidieka** – cieľom je dosiahnutie rozvoja vo vidieckych komunitách, udržať tvorbu pracovných miest, podporovať konkurencieschopnosť poľnohospodárstva a zabezpečiť udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi.
- **rybné hospodárstvo** – OP sa zameriava na trvalo udržateľný a konkurencieschopný sektor rybného hospodárstva. Cieľom je zvýšiť konkurencieschopnosť a životaschopnosť podnikov akvakultúry a zlepšiť bezpečnostné a pracovné podmienky, obnova vodnej biodiverzity, zlepšiť ekosystémy, ktoré sa vzťahujú k akvakultúre, zabezpečiť zber kvalitných údajov a analýz Spoločnej rybárskej politiky EÚ.

OP cieľa Európska územná spolupráca (Úrad vlády SR, ©2014):

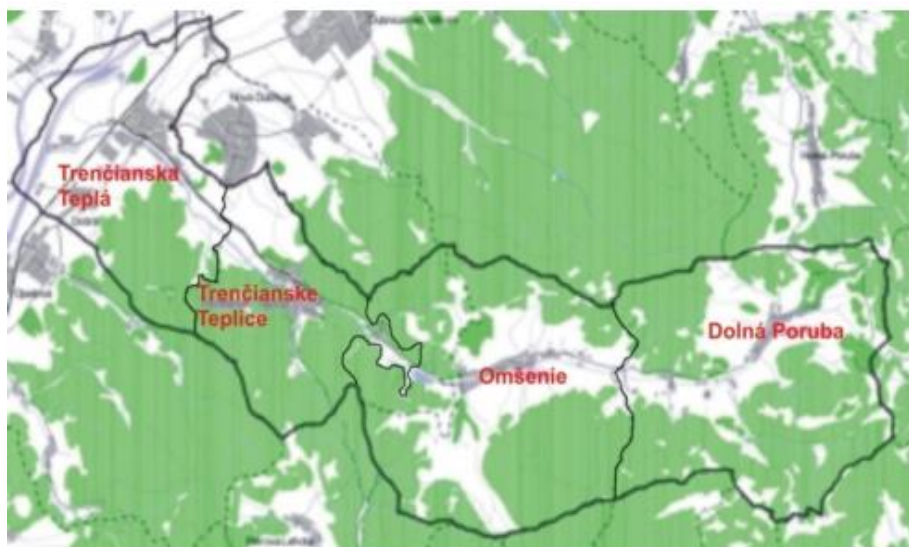
- **programy cezhraničnej spolupráce** (SR - Česká republika, SR - Rakúsko, Poľsko – SR).
- **programy nadnárodnej spolupráce.**
- **programy medziregionálnej spolupráce.**

II. PRAKTICKÁ ČASŤ

4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA MIKROREGIÓNU

Mikroregión Teplička tvoria obce Trenčianska Teplá, Omšenie, Dolná Poruba a mesto Trenčianske Teplice, ktoré je vzdialené od okresného mesta Trenčín 14km. (ISRU-Teplicka, ©2008)

Tieto obce fungujú v dlhodobej spolupráci a koordinujú rozvoj svojho územia. (MAS mikroregiónu Teplička, ©2010)

Obr. 5. Mikroregión Teplička (ISRU-Teplicka, ©2008)

4.1 Poloha a vonkajšie vzťahy mikroregiónu

Územie mikroregiónu Teplička patrí z geografického hľadiska do oblasti Strážovských vrchov. Cez dané územie preteká rieka Teplička, ktorá je najdlhším tokom na tomto území, pozdĺž nej tiahne Trenčiansko-teplická kotlina, ktorá sa v obci Trenčianska Teplá vlieva do Váhu. Rozloha mikroregiónu je 7263,62 ha, z toho výmera lesnej pôdy je 3691,36 ha a poľnohospodárskej pôdy vrátane trávnatých porastov 2643,31 ha. Oblasť má prevažne podhorský charakter s dlhodobou tradíciou kúpeľnej liečby, poskytovanej využívaním trenčiansko-teplických sírnatých termálnych prameňov. Z hľadiska dobrej dopravnej dostupnosti aj z diaľnice D1 má toto územie vhodné predpoklady pre intenzívnejší rozvoj cestovného ruchu ale aj rozvoj priemyselnej výroby založenej na využití miestnych zdrojov a surovín a kvalifikovaného ľudského potenciálu. (ISRU-Teplicka, ©2008)

4.2 Predstavenie obcí mikroregiónu Teplička

4.2.1 Trenčianske Teplice

Mesto Trenčianske Teplice sa nachádza v západnej časti Slovenska, v juhozápadnej časti Strážovských vrchov, v údolí potoka Teplička. Trenčianske Teplice ležia v nadmorskej výške 267 m n. m s rozlohou 1045 ha. Mesto je známe najmä liečebnými kúpeľmi, liečením ochorení pohybového aparátu patria k najvzácnejším slovenským kúpeľom s dlhodobou tradíciou a nadpriemernými liečebnými výsledkami. Prvá zmienka o kúpeľoch pochádza už z 13. storočia. Okrem toho, že sú Trenčianske Teplice kúpeľným mestom, konajú sa tu rôzne kultúrne akcie medzinárodného charakteru ako napríklad medzinárodný filmový festival Art Film Fest, ktorého neodmysliteľnou súčasťou je aj Most slávy, na ktorom nájdeme pripevnené tabuľky s menami slávnych osobností, ktoré festival doposiaľ navštívili a boli ocenení cenou Hercova misia. (Trenčianske Teplice, ©2016)

4.2.2 Trenčianska Teplá

Obec Trenčianska Teplá ležiaca v strednom Považí má dve miestne časti, miestnu časť Dobrá, ktorá bola v roku 1971 pričlenená k Trenčianskej Teplej, dovtedy bola samostatnou obcou a miestnu časť Príles, ktorá je súčasťou Trenčianskej Teplej od roku 1913. Spolu s nimi sa nachádza v juhovýchodnej časti Ilavskej kotliny na výbežkoch Strážovských vrchov. Obec lemujú z jednej strany lesy Strážovského pohoria a z druhej strany rieka Váh. Vďaka svojej výhodnej polohe sa obec stala križovatkou ciest a tiež významným železničným uzlom. Obec je známa tiež cukrovarom Považský cukor, a.s., ktorý je v prevádzke od roku 1901. Prvá zmienka o obci je z roku 1355, kedy patrila trenčianskemu panstvu. Trenčianska Teplá má nadmorskú výšku 224 m n. m. a rozlohu 15,1 km². (Trenčianska Teplá, ©2008)

4.2.3 Omšenie

Obec Omšenie leží v údolí, cez ktoré preteká potok Teplička, v juhozápadnej časti Strážovských vrchov čo je 5 km od kúpeľov Trenčianske Teplice. Medzi Trenčianskymi Teplicami a Omšením sa nachádza vodná nádrž Baračka. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1332. Leží v nadmorskej výške 325 m n. m. Rozloha obce je 2 455,4 ha. (Omšenie, ©2011)

4.2.4 Dolná Poruba

Obec Dolná Poruba leží v juhozápadnej časti Strážovských vrchov. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1355. Obec susedí severovýchodne s Hornou Porubou a východne s Valaskou Belou. Dolná Poruba svojou polohou patrí k horským obciam. Obec s nadmorskou výškou 420 m n. m má rozlohu 2 268 ha. (Obec Dolná Poruba, ©2011-2015)

4.3 MAS

Obce Trenčianske Teplice, Trenčianska Teplá, Omšenie a Dolná Poruba dlhodobo spolupracujú a koordinujú rozvoj svojho územia. Na základe toho, vytvorili združenie obcí Teplička, ktoré pripravovalo Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mikroregiónu, ktorý bol spracovaný v rámci projektu Vidieckeho parlamentu Trenčianskeho kraja pod názvom Trvalo udržateľný rozvoj v oblastiach s intenzívnou poľnohospodárskou produkciou v rámci Technickej pomoci SAPARD, Ministerstva pôdohospodárstva SR v roku 2004. (MAS mikroregiónu Teplička, ©2010)

Miestna akčná skupina mikroregiónu Teplička bola založená v roku 2007 ako občianske združenie ustanovujúcim valným zhromaždením. Medzi zakladajúcich členov patria obce mikroregiónu Teplička, a to obce Trenčianska Teplá, Omšenie, Dolná Poruba a mesto Trenčianske Teplice. Toto združenie bolo riadne registrované na Ministerstve vnútra SR dňa 12. decembra 2007. MAS združuje právnické a fyzické osoby a predstavuje verejno-súkromné partnerstvo. Majú v ňom značné zastúpenie miestne komunity, podnikatelia, verejná správa, poľnohospodárske a lesnícke subjekty ale aj mladí ľudia a iní dôležití aktéri. MAS mikroregiónu Teplička pôsobí najmä v oblastiach zavádzania nových prístupov, inovácií, technologických a výrobných procesov, informačných či komunikačných technológií. Taktiež sa snažia zvyšovať kvalitu miestnych služieb, nechýba starostlivosť o krajinu, ochrana prírodných a kultúrnych hodnôt a zavedenie jednotného systému propagácie mikroregiónu, snaha zvyšovať konkurencieschopnosti sektora poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, zvyšovať kvalitu života, zapájať skupiny do rozhodovacieho procesu v oblasti rozvoja mikroregiónu. (MAS mikroregiónu Teplička, ©2010)

V roku 2015 došlo k definícii nových pravidiel pre fungovanie a oprávnenosť MAS. Základnými kritériami sú:

- minimálny počet obcí stanovený na 7.
- minimálny počet obyvateľov 10 000.

- maximálna hustota obyvateľstva 150 obyv./km².
- členské obce musia byť katastrálne prepojené.

Keďže MAS Teplička nespĺňala kritérium o počte obcí, bolo pravdepodobné, že sa MAS nebude môcť uchádzať opätovne o získanie štatútu MAS, s čím je spojený aj prísun finančných prostriedkov. Riešenie bolo rozšíriť MAS tak, aby sa splnili kritériá ale na druhej strane nebolo cieľom vytvoriť umelý celok bez prirodzenej kultúry, historickej a spoločenskej konzistencie. Preto po dlhých rokovaní ako najlepšie riešenie vyplývalo spojiť už existujúce mikroregióny, a to mikroregión Teplička, Podhorie a Uhrovská Dolina. Toto zoskupenie spĺňa všetky kritériá a tiež zostanú zachované identity jednotlivých mikroregiónov. Dňa 13. marca 2015 došlo k zlúčeniu na Valnom zhromaždení MAS, kde boli prijatí a schválení noví členovia MAS, schválili sa tiež nové stanovy, zvolila sa Kontrolná komisia a nová Správna rada. Na základe rozšírenia bol prijatý aj nový názov MAS Strážovské Vrchy, ktorý sa bude uvádzať aj s podtitulom mikroregióny Teplička, Podhorie a Uhrovská Dolina. (MAS mikroregiónu Teplička, ©2010)

Bohužiaľ som vo svojej práci nemohla využiť rady a konzultácie s MAS Strážovské vrchy, kvôli ich inaktivite. Na základe vlastnej iniciatívy som zistila, že MAS má momentálne „obmedzený režim“, ktorého zapríčinenie si môžeme vysvetľovať aj novým programovým obdobím a pod.

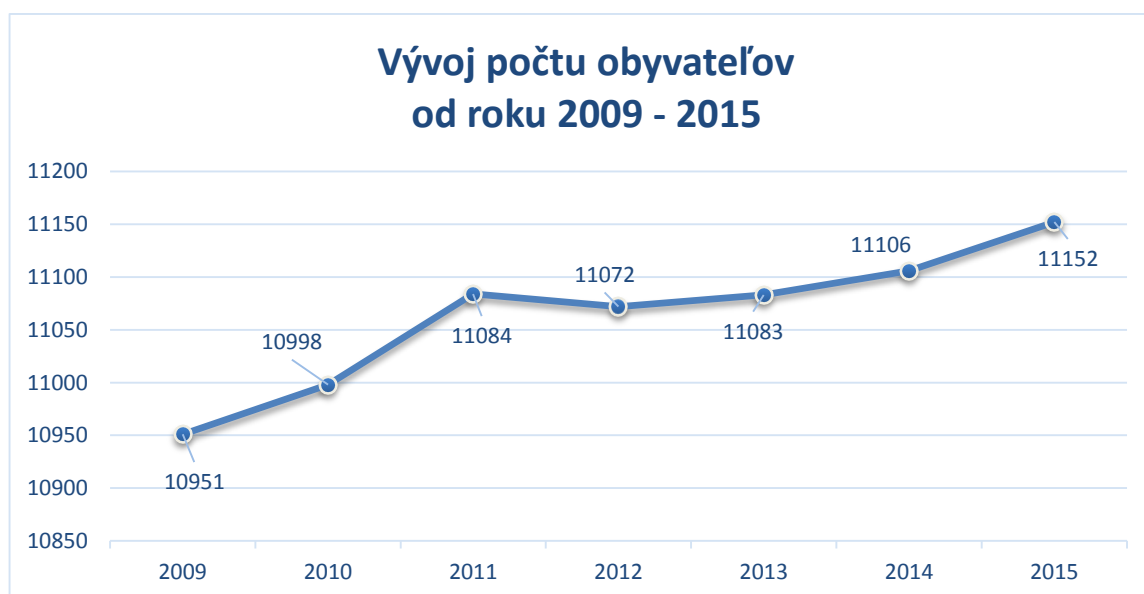
4.4 Obyvateľstvo

Podľa údajov zo Štatistického úradu, k 31.12.2015 má mikroregión Teplička 11 152 obyvateľov. V mikroregióne prevládajú ženy s počtom 5 727 nad mužmi, ktorých je 5 425. V tabuľke 1 je uvedený počet obyvateľov v jednotlivých obciach. Z hľadiska počtu obyvateľov je teda najmenšia obec Dolná Poruba so 787 obyvateľmi, zatiaľ čo najväčšia obec z tohto hľadiska je obec Trenčianska Teplá, ktorá má 4 216 obyvateľov.

Tab. 1. Počet obyvateľov mikroregiónu Teplička (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2015)

	POČET OBYVATEĽOV	MUŽI	ŽENY
Dolná Poruba	787	408	379
Omšenie	1 971	962	1 009
Trenčianske Teplice	4 178	1 975	2 203
Trenčianska Teplá	4 216	2 080	2 136
MIKROREGIÓN TEPLIČKA	11 152	5 425	5 727

Na nižšie uvedenom grafe 1, môžeme sledovať vývoj počtu obyvateľov od roku 2009-2015. Počet obyvateľov mikroregiónu Teplička neklesol za toto obdobie pod 10 000 obyvateľov, od roku 2009 - 2015 narástol počet obyvateľov o 201 obyvateľov. Pokles, ktorý nastal v roku 2012, môžeme zdôvodniť tým, že v mikroregióne bola vyššia úmrtnosť ako pôrodnosť. Tento fakt vyplýva z údajov zo Štatistického úradu SR z roku 2012, na základe ktorých mal mikroregión Teplička v tomto období prirodzený úbytok obyvateľstva -35. Pozitívnym javom je najmä celkový rast obyvateľstva mikroregiónu, ktorý si môžeme vysvetľovať aj prisťahovaním obyvateľov do mikroregiónu, ako aj atraktivnosťou mikroregiónu pre súčasných obyvateľov.

Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov mikroregiónu Teplička 2009 – 2015 (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2015)

4.4.1 Veková štruktúra obyvateľstva

Tabuľka 2 zobrazuje vekovú štruktúru obyvateľstva k 31.12.2014, pričom veková hranica je rozdelená do troch skupín. Prvá skupina 0-14 rokov znázorňuje predproduktívny vek, druhá skupina 15-64 rokov označuje produktívnu zložku obyvateľov a posledná skupina 65 a viac rokov značí poproduktívnu zložku obyvateľov. Môžeme vidieť, že najviac obyvateľov mikroregiónu sa pohybuje vo vekovej skupine 15-64 rokov, za celý región to je 7 758 obyvateľov. Tiež môžeme pozorovať zloženie obyvateľstva z hľadiska veku jednotlivých obcí.

Tab. 2. Veková štruktúra obyvateľstva mikroregiónu Teplička (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2014)

OBCE	VEKOVÁ HRANICA		
	0-14	15-64	65+
Dolná Poruba	106	567	115
Omšenie	277	1 433	286
Trenčianske Teplice	409	2 838	883
Trenčianska Teplá	611	2 920	661
MIKROREGIÓN	1 403	7 758	1 945

Na grafe 2 môžeme vidieť graficky znázornenú vekovú štruktúru mikroregiónu, ktorá je vyjadrená aj percentuálne. Najväčšiu časť teda tvoria obyvatelia vo veku 15-64, čo predstavuje 70% obyvateľstva, druhá najväčšia časť sú starší občania vo veku 65 a viac, ktorí predstavujú 17% obyvateľstva a najmenšiu skupinku tvoria najmladší občania vo veku 0-14, ktorí tvoria 13% obyvateľstva.

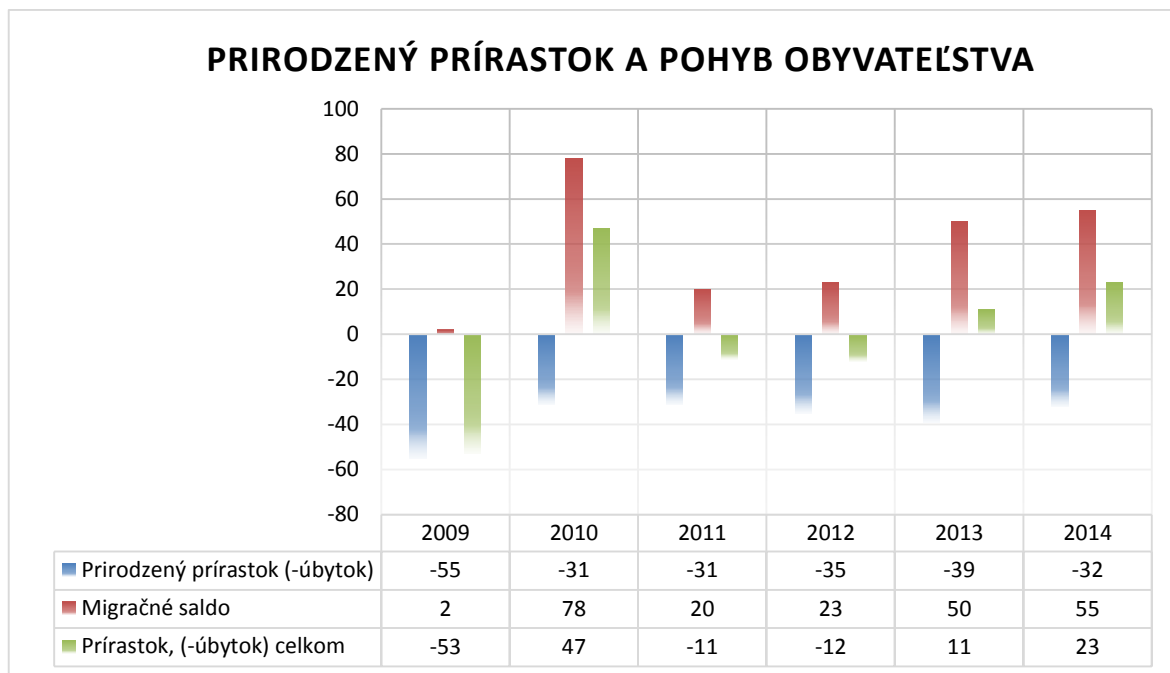

Graf 2. Veková štruktúra mikroregiónu Teplička (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2014)

4.4.2 Prirodzený prírastok a pohyb obyvateľstva

Na základe údajov zo ŠÚ SR môžeme v grafe 3 pozorovať prirodzený prírastok (úbytok), migračné saldo a celkový prírastok (úbytok) za obdobie od roku 2009 - 2015. Podľa grafu môžeme hovoriť o prirodzenom úbytku, teda, že je vyššia úmrtnosť ako pôrodnosť. Tento jav môže byť spôsobený aj tým, že v mikroregióne žije veľa starších obyvateľov v poproduktívnom veku. Pozitívom je skutočnosť, že migračné saldo je kladné, a teda, že do mikroregiónu sa viac ľudí sťahuje ako odchádza, čo si môžeme vysvetľovať dobrou polohou a atraktívnosťou tejto oblasti.

Podľa údajov zo ŠÚ SR som zistila, že sa v mikroregióne rodí a zomiera viac žien ako mužov čo môže byť zapríčinené aj faktom, že v mikroregióne žije viac žien ako mužov. Tak isto väčšiu časť prisťahovaných a vystťahovaných tvoria ženy.

*Graf 3. Prirodzený prírastok (-úbytok) a pohyb obyvateľstva mikroregiónu Teplička
(Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2014)*

4.5 Sociálna a občianska vybavenosť

4.5.1 Školstvo

V mikroregióne Teplička je celkom 5 materských škôl. Každá obec a mesto majú vlastnú materskú školu. Obec Trenčianska Teplá má 2 materské školy, z toho jedna je na území miestnej časti Dobrá. Taktiež má každá obec a mesto základnú školu, pričom v Trenčianskej Teplej sa nachádza aj špeciálna základná škola internátna a praktická škola internátna. Ďalej sa tu nachádzajú súkromné základné umelecké školy, ktoré vyučujú žiakov v hudobnom, výtvarnom a tanečnom odbore. Okrem základných a materských škôl sa na území Trenčianskych Teplíc nachádza aj stredná škola a to konkrétne 8-ročné športové gymnázium. (Obec Dolná Poruba, ©2015; Omšenie, ©2011; Trenčianske Teplice, ©2016; Trenčianska Teplá, ©2008)

Vzdelanosť obyvateľov

Na základe údajov zo sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 bola uskutočnená aj analýza vzdelanostnej štruktúry obyvateľstva. Podľa tabuľky 3 a tabuľky 4 môžeme tvrdiť, že najviac obyvateľov mikroregiónu Teplička má úplne stredné odborné vzdelanie (s maturitou). Na základe nižšie uvedeného grafu 4, vytvoreného kvôli lepšej prehľadnosti,

najväčšia skupina tvorí 24,90%. O niečo menšiu skupinu 17,49%, tvoria obyvatelia s len učňovským vzdelaním (bez maturity). Vysokoškolsky vzdelaní ľudia tvoria spolu 13,23% (bakalárske, magisterské, inžinierske, doktorandské). Bohužiaľ, značne veľkú skupinu tvoria obyvatelia len so základným vzdelaním a bez vzdelania, ktorí spolu tvoria až 27,07%.

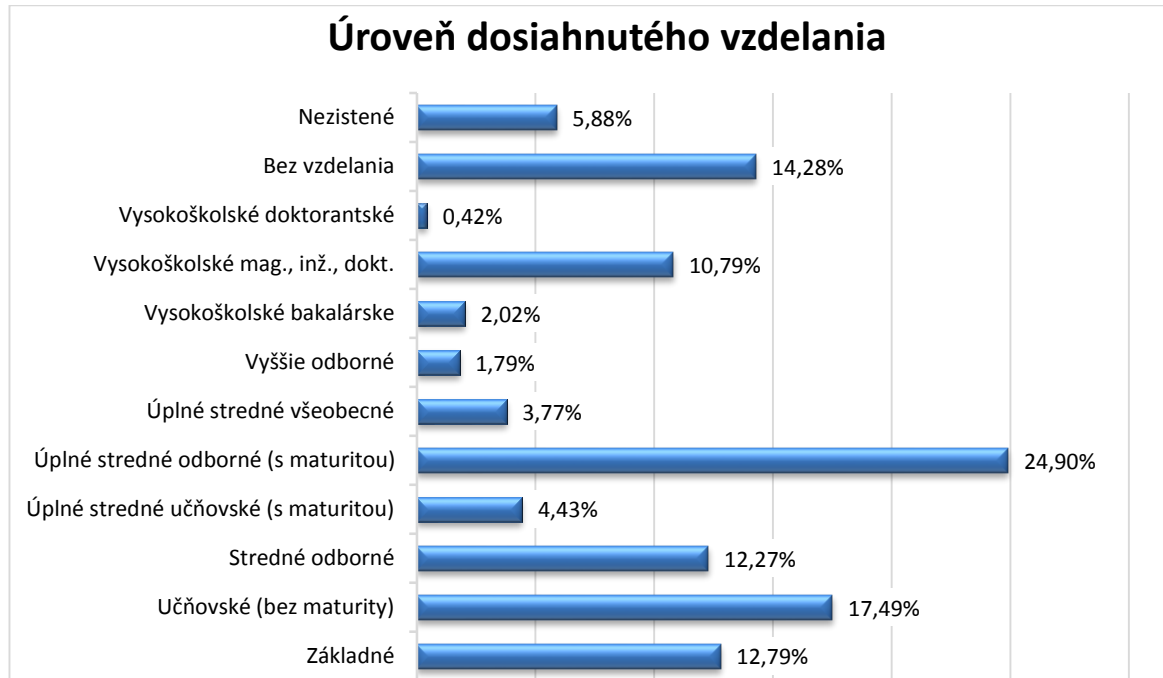
Tab. 3. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2011)

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE						
	Základné	Učňovské (bez maturity)	Stredné odborné	Úplné stredné učňovské (s maturitou)	Úplné stredné odborné (s maturitou)	Úplné stredné všeobecné
Dolná Poruba	157	160	144	28	122	8
Omšenie	290	408	270	83	458	41
Trenčianska Teplá	472	608	466	194	867	156
Trenčianske Teplice	360	573	347	138	1043	172
Mikroregión	1279	1749	1227	443	2490	377

Tab. 4. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2011)

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE						
	Vyššie odborné	Vysokoškolské bakalárske	Vysokoškolské mag., inž., dokt.	Vysokoškolské doktorandské	Bez vzdelania	Nezistené
Dolná Poruba	4	9	34	1	125	16
Omšenie	11	28	76	7	264	33
Tr. Teplá	38	75	381	9	602	241
Tr. Teplice	126	90	588	25	437	298

Mikrore- gión	179	202	1 079	42	1 428	588
--------------------------	-----	-----	-------	----	-------	-----

Graf 4. Úroveň dosiahnutého vzdelania (Vlastné spracovanie podľa Tab. 3. a Tab. 4.)

4.5.2 Zdravotníctvo

Najbližšie nemocničné zariadenie je v krajskom meste Trenčín, ďalej v meste Ilava. Poliklinika sa nachádza najbližšie v Trenčíne a v Dubnici nad Váhom. Napriek tomu mikroregión Teplička poskytuje dostatočnú zdravotnú starostlivosť pre svojich obyvateľov. V tabuľke 5 môžeme vidieť prehľad lekárov v konkrétnych obciach a meste. V Trenčianskych Tepličkách sú dvaja obvodní lekári, praktický lekár pre dospelých, interná ambulancia, dve gynecologické ambulancie, dve zubné ambulancie, dvaja detskí lekári, rehabilitačná ambulancia a tiež je možnosť využiť ambulatnú kúpeľnú liečbu. K dispozícii sú tu dve lekárne a dve predajne očnej optiky. V Trenčianskej Teplej pôsobia všeobecný lekár pre deti a dorast, dvaja všeobecní lekári pre dospelých, anesteziologická ambulancia, ortopedická ambulancia, röntgenové pracovisko, stomatologický lekár, urologická ambulancia a tiež sú k dispozícii dve lekárne. Obec Omšenie nemá na svojom území zdravotnícke zariadenia ale praktický lekár poskytuje zdravotnícke služby v tejto obci 1 krát za týždeň, v obci sa nenachádza

ani lekáreň a preto obyvatelia všetky tieto služby využívajú najmä v Trenčianskych Tepliaciach. Obec Dolná Poruba nemá žiadne zdravotnícke zariadenia, lekárov ani lekárne a tak isto využíva tieto služby najmä v Trenčianskych Tepliaciach.

Tab. 5. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti (Vlastné spracovanie)

Obec/mesto	Praktický Lekár	Praktický lekár pre deti a mládež	Stoma- tológ	Špecializovaní lekári
Dolná Poruba	nie	nie	nie	nie
Omšenie	áno	nie	nie	nie
	1 deň v týždni			
Trenčianska Teplá	áno	áno	áno	áno
Trenčianske Teplíce	áno	áno	áno	áno

4.5.3 Služby

V tabuľke 6 môžeme vidieť, že mikroregión poskytuje základné služby ako sú pošta, lekáreň, potraviny, pohostinské a reštauračné zariadenia a bankomaty. Z hľadiska jednotlivých obcí nemá bankomat a lekáreň obec Dolná Poruba a obec Omšenie, tak isto obec Dolná Poruba nemá na svojom území reštauračné zariadenie. Mikroregión ponúka okrem týchto služieb aj iné, ako sú napríklad pekáreň, mäsiarstvo, papiernictvo, drogéria, textil, obuv, domáce potreby, cukrárne, zmrzlinárne, taktiež tu nájdeme kaderníctva a kozmetické služby. V Trenčianskych Tepliaciach sa nachádza okrem bankomatu aj banka.

Tab. 6. Prehľad služieb v mikroregióne Teplička (Vlastné spracovanie podľa Stratégie CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy)

Obec/Mesto	Pošta	Lekáreň	Potraviny	Pohostinské zariadenie, kaviareň	Reštauračné zariadenie	Bankomat
Dolná Poruba	áno	nie	áno/3	áno/3	nie	nie
Omšenie	áno	nie	áno/3	áno/3	áno	nie
Trenčianska Teplá	áno	áno/2	áno/3	áno/4	áno/3	áno
Trenčianske Teplice	áno	áno/2	áno/ 3	áno/14	áno/12	áno/ 2

4.5.4 Bývanie

Základným ukazovateľom, ktorý je používaný pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov, sú trvale obývané domy a byty. Posledné sčítanie bolo v roku 2011 a jeho predmetom boli všetky budovy určené na bývanie vrátane neobývaných domov, označených súpisným číslom a ďalšie objekty, v ktorých niekto býval. Sledovali sa typy domu, ako je rodinný dom, bytový dom alebo iný typ domu, ktorým môžu byť napríklad internáty, študentské domovy, cirkevné inštitúcie, domovy sociálnych služieb, domovy dôchodcov, penzióny, ubytovacie zariadenia bez bytu (napr. hotely, nemocnice) a ďalšie. Bytový a domový fond poukazuje na životnú úroveň obyvateľstva. (ŠÚ SR, 2013)

V mikroregióne prevažujú domové výstavby nad bytovými stavbami. Tie sa vyskytujú najmä v Tr. Tepliciach a Tr. Teplej. V tabuľke 7 môžeme vidieť, že celkový počet domov v roku 2011 bol 2 436, z čoho 1 821 bolo obývaných rodinných domov.

Tab. 7. Prehľad domov a bytov (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2011)

	RODINNÉ DOMY	BYTOVÉ DOMY	INÉ	NEOBÝVANÉ
Dolná poruba	222	2	1	74
Omšenie	476	3	4	93
Trenčianska Teplá	815	57	7	201
Trenčianske Teplice	308	80	29	64
Celkom	1 821	142	41	432

4.5.5 Vybavenosť pre športové a voľnočasové aktivity

Mikroregión má dostatočne veľkú ponuku využitia voľného času. Mikroregión ponúka 8 detských ihrísk, pričom v každej obci sa nachádza minimálne jedno. Každá obec a mesto sú vybavené aj futbalovým a multifunkčným ihriskom, veľké pozitívum je aj materské centrum, ktoré sa nachádza v Trenčianskych Tepliciach. Nachádzajú sa tu aj telocvične/ športové haly, ktoré sú využívané najmä školami. V Trenčianskych Tepliciach sa nachádzajú tenisové kurty, pričom niektoré z nich sú kryté a prevádzkované aj v zime, ďalej môžu ľudia využívať pri priaznivom počasí aj outdoor fitness, ktorý sa nachádza v parku v Trenčianskych Tepliciach. Priaznivci zimných športov zas môžu využiť lyžiarsky vlek, ktorý sa nachádza na katastrálnom území obce Dolná Poruba.

4.6 Technická a dopravná infraštruktúra

4.6.1 Technická infraštruktúra

Podľa tabuľky 8 môžeme vidieť prehľad technickej infraštruktúry jednotlivých obcí mikroregiónu. V celom mikroregióne je vybudovaná vodovodná sieť v celkovej dĺžke 74,78 km, prostredníctvom ktorej sú obce zásobované kvalitnou pitnou vodou. Vodovodnú sieť spravuje Trenčianska vodohospodárska spoločnosť a.s.. Plynofikované sú všetky obce s výnimkou obce Dolná Poruba, ktorá nie je vôbec splynofikovaná. Na základe toho musia v obci na vykurovanie používať tuhé palivo, pričom v ostatných obciach sa tuhé palivo používa len

ako doplnkové a vykurojú plynom. Celý mikroregión je plne zásobovaný elektrickou energiou vzdušnými prípojkami. Obec Dolná Poruba tiež nemá kanalizáciu. Ostatné obce kanalizáciu majú, v obci Omšenie je práve vo výstavbe. Trenčianske Teplice a Trenčianska Teplá majú vybudovanú kanalizáciu v dĺžke 36,78 km a čistička odpadových vôd je umiestnená v Trenčianskej Teplej. Zber komunálneho odpadu je v mikroregióne zabezpečený službami mesta Trenčianske Teplice a spoločnosťou Marius Pedersen a.s.. V každej obci je zavedený separovaný zber komunálneho odpadu.

Tab. 8. Technická infraštruktúra (Vlastné spracovanie podľa Stratégie CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy)

Obec/Mesto	Verejný vodovod	Elektrifikácia	Plynofikácia	Kanalizácia	ČOV
Dolná Poruba	áno – 100 %	áno – 100 %	nie	nie	nie
Omšenie	áno – 100 %	áno – 100 %	áno – 100 %	vo výstavbe	nie
Trenčianska Teplá	áno – 100 %	áno – 100 %	áno – 100 %	áno – 100 %	áno
Trenčianske Teplice	áno – 100 %	áno – 100 %	áno – 100 %	áno -100 %	nie

4.6.2 Dopravná infraštruktúra

Obce mikroregiónu sú prepojené cestnou sieťou II. a III. triedy. Významná dopravná trasa prechádza územím Trenčianskej Teplej, a to štátna cesta 1/61 smer Trenčín- Žilina. Trenčianska Teplá je veľmi významným dopravným uzlom. (ISRU-Teplicka, ©2008)

Poloha mikroregiónu je veľmi dobrá vzhľadom k dostupnosti krajského mesta Trenčín. Najlepšie vybavenie dopravy má Trenčianska Teplá, v ktorej môžu obyvatelia využívať aj vlakové spoje a okrem prímestskej dopravy aj expresné autobusové linky, ktoré stoja aj v Trenčianskych Tepliciach. V Trenčianskej Teplej je vybudovaná železničná sieť. Na trase Trenčianska Teplá - Trenčianske Teplice je vybudovaná jednokoľajová železničná trať o dĺžke 7 km, na ktorej premáva počas významných príležitostí električka, ktorá do roku premávala pravidelne. Zrušenie električky bolo z dôvodu vysokých nákladov a nízkeho počtu záujem-

cov o túto prepravu. V obciach Omšenie a Dolná Poruba je dostupná len prímestská autobusová doprava. Stav miestnych komunikácií a chodníkov je priemerný, avšak v niektorých častiach si vyžaduje rekonštrukciu.

4.7 Kultúra a pamiatky

Mikroregión Teplička ukrýva bohatú históriu, pamiatky a kultúrne dedičstvo. Územie je atraktívne aj termálnymi prameňmi, bohatým historickým a kultúrnym dedičstvom sú významní rodáci, ľudové tradície, zaujímavé kultúrne pamiatky (funkcionalistický skvost Liečebný dom Machnáč, Kúpalisko Zelená žaba – jedinečná stavba svojho druhu v strednej Európe vytesaná v skale na úbočí vrchu Grófovca). (ISRU-Teplicka, ©2008)

Mikroregión Teplička má značný zoznam pamiatkových objektov, ktoré sú pamiatkami z hľadiska architektúry, archeológie, histórie, techniky. Napr. v obci Omšenie je pamiatkou kostol Narodenia Panny Márie z 1. polovice 13. storočia postavený v románskom slohu s dvoma zvonmi, baroková kaplnka postavená v roku 1794 s drevenou sochou Panny Márie. V Trenčianskej Teplej sú to pamiatky ako zvonica v miestnej časti Dobrá, rímsko-katolícky kostol sv. Matúša, pomník obetiam 1. a 2. svetovej vojny, ohradný múr, príkostolný cintorín a v Trenčianskych Tepliciach sú nimi kúpeľný park, pomník padlým v SNP (so sochou), Domov speváckeho zboru slovenských učiteľov, kúpeľný dom Kaštieľ, kúpeľný dom Sina, termálne kúpalisko (Zelená žaba z roku 1937), vila Tereza a vila Krista, výpravná budova (železničná stanica z roku 1909), kúpeľný dom (turecký kúpeľ Hammam z roku 1888), kúpeľný dom Machnáč (1932), evanjelický kostol vo funkcionalistickom slohu. (MAS Strážovské vrchy 2014-2020)

Na území obcí, ktoré spadajú do mikroregiónu sa nachádzajú knižnice, kostoly, kultúrne domy. Medzi kultúrne zariadenia patrí aj kino, ktoré sa nachádza v Trenčianskych Tepliciach. V mikroregióne sa nenachádzajú žiadne múzeá.

4.7.1 Významní rodáci

V mikroregióne Teplička sa narodilo a pôsobilo mnoho významných ľudí, ktorí sa spájajú najmä s literárnym a hudobným umením a politikou, s čím určite súvisí kultúrny a spoločenský život na tomto území a taktiež zručnosti miestnych obyvateľov. V nasledujúcej tabuľke 9 je prehľad významných rodákov, ktorí sa narodili a pôsobili na území mikroregiónu.

Tab. 9. Prehľad významných rodákov (Vlastné spracovanie podľa Stratégie CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy)

OBEC	MENO	PÔSOBENIE
Dolná Poruba	Ludovít Nedielka	Riaditeľ trnavského divadla
Omšenie	Daniel Krman ml.	Spisovateľ
Trenčianske Teplice	Andrej Bagar	Slovenský herec, divadelný režisér a politik
Trenčianske Teplice	Ilja J. Marko	Básnik
Trenčianska Teplá	Ján Šandora	Maliar
Trenčianska Teplá	Štefan Straka	Maliar

4.8 Životné prostredie

Mikroregión má bohatú prírodu, nachádzajú sa tu chránené časti prírody, prírodné rezervácie a prírodné pamiatky.

4.8.1 Prírodné pamiatky

V katastri obce Dolná Poruba sa nachádza prírodná rezervácia Pod Homôľkou (4.stupeň ochrany), ktorá bola vyhlásená za prírodnú rezerváciu v roku 1988 Ministerstvom kultúry Slovenskej socialistickej republiky. Predmetom ochrany sú chránené a ohrozené druhy rastlín v lúčnych ekosystémoch Strážovských vrchov. Významná je populácia žltohlavu najvyššieho. Ďalšia pamiatka sa nachádza v katastri obe Omšenie, ide o národnú prírodnú pamiatku Lánce (4. stupeň ochrany), ktorá bola vyhlásená za národnú pamiatku v roku 1987 Okresným národným výborom v Trenčíne a Ministerstvom ŽP SR. Chránené územie je vyhlásené na ochranu terasy vápencového tufu s cennou vegetáciou a malakofaunou pre vedecké a výskumné ciele, ako aj významnú ekostabilizačnú funkciu. Chránené územie sa taktiež nachádza v Strážovských vrchoch. Ďalšou prírodnou rezerváciou je Omšenská Baba s piatym stupňom ochrany, ktorá sa nachádza tiež v katastri obce Omšenie a bola vyhlásená za prírodnú rezerváciu v roku 1967 Komisiou Slovenskej národnej rady pre kultúru a informácie. Dané územie predstavuje bradlový útvar triasových vápencov a dolomitov s význačnou vápencovou skalnou kvetenou. Územie je využité ako študijný objekt. V katastri obce Omšenie sa nachádza ďalšia prírodná rezervácia Žihľavník s piatym stupňom ochrany, bola vyhlásená

v roku 1967 Komisiou SNR pre kultúru a informácie. Územie predstavuje významnú kraškovú oblasť s pôvodnými zachovalými lesnými porastami s výskytom vzácnej teplomilnej flóry a fauny, je využívané ako vedecko-výskumný objekt. V katastri mesta Trenčianske Teplice sa nachádzajú dve prírodné pamiatky. Prvou je prírodná pamiatka Jelenská jaskyňa, vyhlásená v roku 1944 NR SR a krajským úradom životného prostredia v Trenčíne. Jaskyňa je verejnosti prístupná za účelom zotavenia a poznávania jej prírodných a historických hodnôt. Druhou prírodnou pamiatkou v Trenčianskych Tepliciach je Jánošíkova jaskyňa, ktorá bola vyhlásená v roku 1994 NR SR krajským úradom ŽP v Trenčíne. Jaskyňa je prístupná návštevníkom za účelom zotavenia a poznávania jej prírodných a historických hodnôt. (Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR, ©2007)

4.9 Cestovný ruch a rekreácia

Mikroregión Teplička je atraktívnym územím pre turistov, ktorí sa zaujímajú pre kúpeľný a vidiecky cestovný ruch. Pre obyvateľov a návštevníkov mikroregión poskytuje kvalitné služby a množstvo príležitostí pre oddych a trávenie voľného času s kultúrno-spoločenským programom.

Územie mikroregiónu Teplička je atraktívne najmä pre kúpele a wellness, turistiku, cykloturistiku, relaxáciu a oddych.

Kúpele a wellness – kúpele Tr. Teplice patria k najstarším a najnavštevovanejším kúpeľom na Slovensku, najmä vďaka prírodnej sírnej termálnej vode a dobrou polohou kúpeľov. Okrem termálnej vody sa využívajú aj rôzne liečebné metódy z oblasti liečebnej rehabilitácie a fyziatrie. Kúpele sú zamerané najmä na liečbu a prevenciu ochorení pohybového aparátu, stavov po operáciách, úrazoch, chronických reumatických ochorení u niektorých civilizačných chorôb, chorôb z povolania a ochorení z oblasti internej medicíny, gynekologické a kožné ochorenia vrátane psoriázy. V Kúpeľoch v Trenčianskych Tepliciach môžu návštevníci popri klasických liečebných pobytoch navštíviť aj wellness, rekondičné programy, rôzne procedúry, aktívny oddych alebo relax a rehabilitáciu. (Kúpele Trenčianske Teplice, ©2015)

Turistika - v oblasti Strážovských vrchov je veľa turistických možností. V okolí kúpeľného mesta Trenčianske Teplice sa nachádza 10 kúpeľných turistických chodníkov doplnených niekoľkými nadregionálnymi a medzinárodnými turistickými trasami na rôznych úrovniach. Tiež bývajú usporadúvané rôzne turistické akcie. V Obci Omšenie sa nachádza spolu 12

turistických chodníkov o celkovej dĺžke 28 km, tieto chodníky sú tvorené dobrovoľníkmi. **Cykloturistika** - v okolí Trenčianskych Teplíc je veľa možností na cestnú a horskú cyklistiku. V niektorých ubytovacích či kúpeľných zariadeniach sa dajú zapožičať horské a trekínkové bicykle a turistické mapy.

Relaxácia a oddych - návštevníci, ktorí vyhľadávajú relax a oddych môžu absolvovať jazdy na koňoch, ktoré sú ponúkané jazdeckým klubom Žihľavník v obci Omšenie, ďalej tenis v Trenčianskych Tepliciach, ktorý je možný aj v nepriaznivom počasí vďaka nafukovacej hale. Na ceste na Kamenné vráta, severovýchodne od Trenčianskych Teplíc sa využíva skalná stena na skalolezectvo, tiež je tu možnosť rybolovu a poľovačky. Priaznivci zimných športov určite ocenia lyžovanie na lyžiarskom vleku Homôlka s tromi zjazdovkami, ktorý patrí do katastra obce Dolná Poruba. Tento vlek však nie je sprístupnený cestnou dopravou cez mikroregión, iba obchádzkou cez Ilavu do Valaskej Belej. Okrem zjazdoviek sa dá využiť aj beh na lyžiach (ISRU-Teplicka, ©2008)

5 ANALÝZA ČINNOSTI MIKROREGIÓNU V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2007 - 2013

Schválený štatút MAS mikroregiónu Teplička, umožnil čerpať finančné prostriedky, ktoré sú zamerané na rozvoj mikroregiónu. Dôležité je najmä informovať o danej činnosti verejnosť, podnikateľov a hľadať ľudí, ktorí by sa zapojili do rozvoja územia. Avšak najdôležitejšie pre ľudí sú výstupy a zrealizované projekty, ktoré môžu vidieť a zúčastňovať sa ich.

Počas programového obdobia 2007 – 2013 sa uskutočnilo mnoho propagačných aktivít, aj takých, ktorých sa mikroregión Teplička zúčastňoval, napr. LeaderFest, Region Tour Expo, Agrokomplex a tiež takých aktivít, ktoré boli realizované miestnou akčnou skupinou mikroregiónu Teplička. Tieto aktivity boli spojené najmä s prezentáciou výstupu realizovaného projektu spolupráce napr. Festival stratených rozprávok, otvorenie cvičiacich zariadení a Slávnostné otvorenie Cyklopointov. (Stratégia CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy)

Propagačno-informačné aktivity sa uskutočňovali aj počas podujatí v mikroregióne ako napr. Fašiangy, pri ktorých bolo cieľom zbližiť nadšencov turistiky podujatím Cesta, ktorá spája- turistický a cyklopochoď, ďalej osloviť deti a žiakov Olympiádou materských škôl, florbalovým turnajom mikroregiónu Teplička, atletickou súťažou, detským karnevalom a diskotékou. Cieľovou skupinou boli aj rodiny a ich aktivity, ktoré boli podporené akciami ako je súťaž vo varení guláša, 40. ročník behu Memoriál Ing. Lubomíra Košeckého, Omšenské halušky. V snahe propagovať územie mikroregiónu sa MAS snaží organizovať fotografické súťaže a oslovovať miestnych výrobcov a podporiť združenia (vydaná brožúrka liečivých rastlín mikroregiónu Teplička). Mikroregión v minulosti odštartoval projekt „Toto je náš región“, v ktorom sa reaguje na podnety občanom a vďaka ktorej sa podarilo pomocou dobrovoľníkov odstrániť čiernu skládku v Trenčianskych Tepliciach. V rámci podpory vzdelávania prebehlo niekoľko školení, seminárov a informačných dní za rekvalifikácie zamestnancov. V tejto oblasti sa MAS zamerala aj na mládež, a aj v iných projektoch sa snažili vyvolať záujem o občiansku angažovanosť prostredníctvom mládežníckej výmeny s názvom „Týka sa ťa to!“, v ktorom zúčastnení definovali, čo im v regióne chýba, hľadali aj spôsoby riešenia a porovnávali situáciu v ČR. Ďalšími realizovanými projektami sú napr. Turistika bez hraníc (partner mikroregión Ostrožsko) a Súťaž o podnikateľský nápad roka 2011 (podpora nových podnikateľov). (Stratégia CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy)

Stručný popis vybraných podujatí a projektov:

- **Festival stratených rozprávok**, ktorý sa konal 1.6.2013 v Púchove, chcel pripomenúť rozprávky, ktoré by možno bez pripomenutia zanikli. Išlo o rozprávky z územia MAS Naše Považie a MAS mikroregiónu Teplička. V tomto projekte bola MAS Teplička spolupracujúci partner a projekt bol financovaný v rámci opatrenia vykonávanie projektov spolupráce z Programu rozvoja vidieka SR 2007-2013. (Naše Považie, ©2013)
- **Cyklopointy** patria do projektu aktívny pohyb, ktorý je zameraný na zvýšenie kvality poskytovaných služieb v oblasti podpory cestovného ruchu a tiež vytvára podmienky pre aktívny životný štýl. Cyklopointy boli slávnostne otvorené spolu s českými partnermi MAS Rožňovsko, Kráľovská stezka o.p.s., Luhačovické Zálesí o.p.s., MAS Bojkovsko. Tento projekt určite ocenili cyklisti a turisti. V každej z obcí mikroregiónu bolo vytvorené miesto určené ľuďom s aktívnym životným štýlom bez ohľadu na vekovú kategóriu. Na tento projekt bolo vyčlenených 39 960 € z programu rozvoja vidieka, pričom použitých bolo 39 957, 47 €. (Národná sieť rozvoja vidieka SR, ©2013)
- **PlayPoint** v podobe cvičiacich zariadení alebo outdoor fitness bol súčasťou projektu Aktívne bez hraníc - jedeme dál! (československá spolupráca) pribudol v kúpeľnom parku v meste Trenčianske Teplice. Konkrétne ide o výstupy workoutového ihriska a cvičiacich strojov pre seniorov na cvičenie vonku. Projekt bol slávnostne otvorený dňa 6.11.2014. Ide o voľne prístupné zariadenia, ktoré slúžia na rekreačné posilňovanie a rehabilitáciu horných a dolných končatín. Stroje sú určené pre všetky vekové kategórie bez ohľadu na fyzickú zdatnosť. V budúcnosti sa plánuje pridať workout zostava pre fyzicky zdatnejších. (Aktívne bez hraníc, ©2015)
- **Fašiangy** sú symbolom veselosti, zábavy, hodovania, založené na tradíciách a preto si ich mikroregión Teplička pripomína každoročne. V Trenčianskej Teplej sa o kultúrny program postarali DH Dobranka, FS Teplanka a FS Kľumok zo Selca a tradičný sprievod masiek. V Trenčianskych Tepliciach sa o zábavu postaral sprievod masiek FS Jedľovina z Kysuckého Nového Mesta a hrala DH Rovina z Veľkých Kostolian a rovnako pre svojich obyvateľov pripravili bohatý program obec Omšenie a Dolná Poruba. (MAS mikroregiónu Teplička, ©2010)
- **Cesta, ktorá spája- turistický a cyklopochod** bol určený pre všetkých milovníkov turistiky. Už tretí krát sa konal turistický a cyklopochod mikroregiónom Teplička.

Začiatok túry bol v Tr. Tepliciach a konečný cieľ v Dolnej Porube, v ktorej prebiehala súťaž vo varení guláša a pre deti boli pripravené aktivity a súťaže pod vedením skautov z Trenčianskej Teplej. (MAS mikroregiónu Teplička, ©2010)

- **40. ročník behu s názvom Memoriál Ing. Lubomíra Košeckého** sa uskutočnil v Trenčianskych Tepliciach a bol venovaný pamiatke športovca, ktorý reprezentoval Československo v bežeckom lyžovaní a orientačnom behu. Prvý ročník tohto behu sa uskutočnil v roku 1969 a jeho štyridsiaty ročník sa uskutočnil najmä vďaka MAS mikroregiónu Teplička. Behu sa zúčastnilo 79 pretekárov v jedenástich vekových kategóriách, pričom dĺžka trasy bola 5600 m. (Trenčianske Teplice, ©2016)

MAS mikroregiónu Teplička zrealizovala v programovom období 2007-2013 veľa úspešných projektov v rámci vyhlásených výziev na implementáciu stratégie rozvoja územia MAS mikroregiónu Teplička. Tieto projekty boli financované z Programu rozvoja SR 2007-2013. Išlo o projekty na podporu propagácie mikroregiónu Teplička, jeho jednotlivých obcí a tiež propagáciu turistiky. Ďalšie projekty sa uskutočnili v rámci zlepšenia bývania, infraštruktúry, voľnočasových aktivít, turistiky a pod. Najviac projektov v mikroregióne sa zrealizovalo v rokoch 2012 a 2013. Konkrétny prehľad projektov je v Prílohe P I.

6 SWOT ANALÝZA

SWOT analýzu, ktorá poskytuje prehľad silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození mikroregiónu Teplička som vypracovala na základe spracovanej socio-ekonomickej analýzy mikroregiónu a s pomocou materiálov miestnej akčnej skupiny.

6.1 Silné stránky

- dobrá geografická poloha mikroregiónu (blízko krajského mesta Trenčín).
- vyhovujúca dopravná infraštruktúra (dôležitý dopravný uzol Trenčianska Teplá).
- vybudovaná železničná sieť a jednokol'ajová železničná trať, na ktorej premáva električka počas významných príležitostí.
- čisté ŽP, bohaté kultúrne dedičstvo, prírodné rezervácie a pamiatky.
- dostatočne rozvinutá kúpeľná infraštruktúra.
- zrekonštruované historické kúpalisko Zelená žaba.
- zaujímavá história s významnými rodákmi.
- vybudované turistické a náučné chodníky.
- zachované tradície mikroregiónu a veľa organizovaných tradičných podujatí.
- možnosti využitia voľného času (ihriská, park, telocvične).
- uskutočňovanie kultúrnych akcií medzinárodného charakteru (napr. Art film, Veteráni).
- vybavenie každej obce základnou a materskou školou a ZUŠ.
- vybavenie každej obce potravinami.
- zabezpečený odvoz komunálneho odpadu a zapojenie sa do separácie odpadu.

6.2 Slabé stránky

- zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov.
- nedostatok a zlý stav parkovacích miest vo väčších obciach.
- znečistená vodná nádrž Baračka.
- znečistené okolie odpadkami.
- sezónna návštevnosť niektorých destinácií.
- slabá cykloturistická infraštruktúra.
- nedostatočná propagácia v cestovnom ruchu.
- nedostatok priestorov pre trávenie voľného času detí a mládeže.

- vysoký vek obyvateľov a nízky prirodzený prírastok.
- absencia lekárskej služby prvej pomoci.
- každá obec nie je vybavená zdravotným strediskom.
- absencia kanalizácie v obci Dolná Poruba (v obci Omšenie je vo výstavbe).
- nekompletná plynofikácia (Dolná Poruba).

6.3 Príležitosti

- propagácia mikroregiónu a snaha prilákať investorov.
- zlepšenie úrovne vzdelania obyvateľov mikroregiónu.
- vytvorenie nových pracovných miest v službách.
- podpora rozvoja stravovacích a reštauračných zariadení.
- podpora predaja výrobkov od lokálnych producentov.
- zapájanie sa do projektov v rámci cezhraničnej spolupráce.
- podpora cestovného ruchu, vytváranie cyklotrás a odpočinkových miest.
- oprava miestnych komunikácií a chodníkov.
- vybudovanie kanalizácie v obci Dolná Poruba (kvôli znečisťovaniu potoka Teplička).
- vybudovanie plynofikácie v obci Dolná Poruba.
- vyčistenie vodnej nádrže Baračka.
- zabezpečiť v každej obci zdravotnú starostlivosť (lekár aspoň 2x v týždni v obciach Omšenie a Dolná Poruba).
- rozšírenie separácie odpadu, vytvorenie nových zberných dvorov.
- možnosť získania 2% daní od daňových subjektov na rozvoj mikroregiónu (napr. pre kultúrne a voľnočasové aktivity).
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ.

6.4 Hrozby

- úpadok rekreačných lokalít.
- znečistenie ovzdušia a dopady na zdravotný stav obyvateľstva.
- zmeny v ŽP na miestnej a globálnej úrovni (povodne, otepľovanie, veterné smršte atď.).
- zhoršenie stavu miestnych komunikácií.

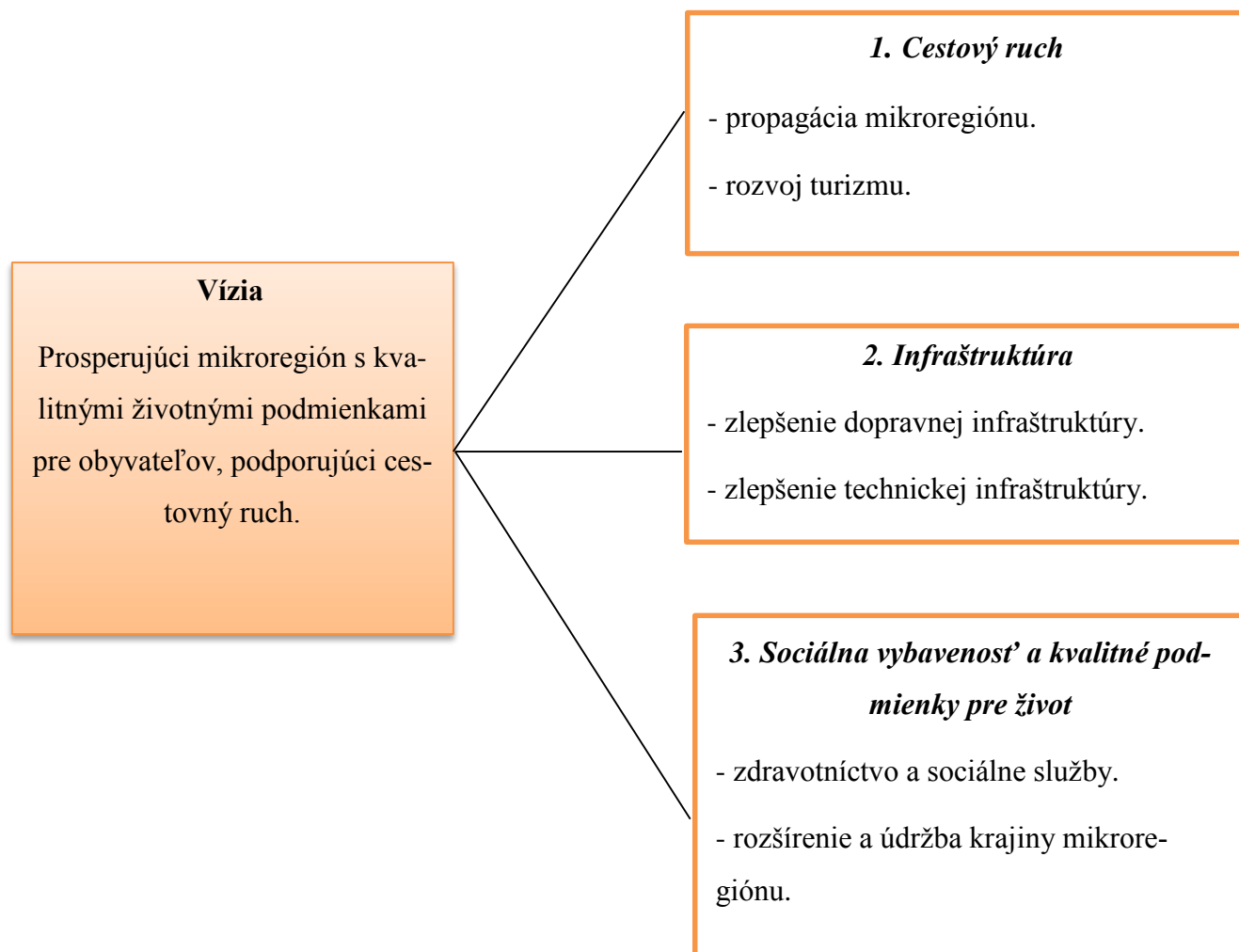
- zhoršenie dopravnej obsluhy, zrušenie časti autobusových spojov v menších obciach.
- neochota obyvateľov podieľať sa na zveľadňovaní mikroregiónu.
- vandalizmus.
- nedostatok peňazí na údržbu pamiatok a infraštruktúry.
- náročnosť získania financií zo štátnych dotácií a fondov EÚ.
- zvyšovanie indexu starnutia.
- odchod mladých ľudí z mikroregiónu.
- nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily v školstve.

7 STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA MIKROREGIÓNU

Stratégia vychádza z analytickej časti, ktorá hodnotí rôzne znaky mikroregiónu a tiež zo SWOT analýzy, v ktorej sú vytýčené silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby. Pri formulovaní tejto stratégie využívam aj svoje poznatky o situácii v mikroregióne dosiahnuté na základe toho, že som obyvateľom obce z mikroregiónu Teplička.

Mikroregión Teplička sa snaží byť atraktívnym miestom pre turistov, ktorým môže ponúknuť kúpeľný a vidiecky cestovný ruch, bohaté kultúrne dedičstvo a zaujímavú históriu. Rozvinutý cestovný ruch umožňuje skvalitniť podmienky pre obyvateľov a vytvoriť tak aj nové pracovné miesta. Mikroregión sa snaží prilákať aj mladých ľudí a rodiny, najmä kvalitnými životnými podmienkami, vytváraním voľnočasových príležitostí, poskytovaním vzdelania pre deti a starostlivosťou o obyvateľov v každom veku.

Strategické ciele

Strategický cieľ 1: Cestovný ruch

Cestovný ruch je veľmi dôležitý faktor rozvoja mikroregiónu Teplička, preto je dôležité neustále zlepšovať služby pre návštevníkov a tiež zlepšovať informovanosť ľudí o kultúrnych, turistických, kúpeľných a voľnočasových aktivitách. Cestovný ruch môže zabezpečiť udržateľný rozvoj mikroregiónu a zvýšiť ekonomický rozvoj.

Priorita 1.1 : Propagácia mikroregiónu

Cieľom propagácie mikroregiónu je najmä prilákať návštevníkov a potenciálnych investorov a uspokojovať potreby obyvateľov.

Opatrenia:

- vytvorenie plagátov o udalostiach konaných mikroregiónom Teplička a následne ich propagácia v obciach.
- zlepšenie propagácie prostredníctvom, internetu a sociálnych sietí v slovenskom jazyku a v svetových jazykoch.
- aktualizácie webových stránok mikroregiónu.
- vytvorenie informačných brožúr pre turistov.

Priorita 1.2: Rozvoj turizmu

Rozšírenie turistických možností je určené pre návštevníkov ale aj pre denné potreby obyvateľov. Každá nová aktivita v mikroregióne zvýši jeho atraktivnosť.

Opatrenia:

- vybudovanie cyklotrasy, ktorá bude prechádzať celým mikroregiónom.
- rozšírenie turistických chodníkov.
- vybudovanie odpočinkových miest.
- údržba a zveľadovanie pamiatok.
- rekonštrukcia a rozvoj ubytovacích zariadení.
- výstavba nových a modernizácia reštauračných zariadení.
- kvalifikácia personálu v mikroregióne Teplička (jazykové kurzy, prednášky a školenia).

Strategický cieľ 2: Infraštruktúra

Cieľom je zaistiť pre obyvateľov a návštevníkov kvalitnú dopravnú a technickú infraštruktúru.

Priorita 2.1: Zlepšenie dopravnej infraštruktúry

Rekonštrukcia dopravnej infraštruktúry zlepší dopravnú dostupnosť a bezpečnosť pre obyvateľov ako aj pre návštevníkov mikroregiónu.

Opatrenia:

- rekonštrukcia miestnych komunikácií.
- vybudovanie a rekonštrukcia chodníkov.
- výstavba nových parkovacích miest.

Priorita 2.2.: Zlepšenie technickej infraštruktúry

Hlavným cieľom zlepšenie technickej infraštruktúry je dobudovanie kanalizácií, ktorá bude mať prínos z hľadiska znečisťovania vôd, čo povedie k zlepšenie ŽP.

Opatrenia:

- dobudovanie kanalizácie v Omšeni.
- vybudovanie kanalizácie v Dolnej Porube.
- vybudovanie plynofikácie v Dolnej Porube.
- vybudovanie nových zberných dvorov a rozšírenie separácie odpadu.

Strategický cieľ: Sociálna vybavenosť a kvalitné podmienky pre život

Mikroregión chce zaistiť pre svojich obyvateľov kvalitný a pohodlný život, pričom sa zameriava na všetky vekové kategórie. Týmto chce mikroregión prilákať mladých ľudí a tiež poskytnúť dostatočnú starostlivosť pre starších občanov.

Priorita 3.1.: Zdravotníctvo a sociálne služby

Hlavným cieľom je poskytnúť obyvateľom dostatočnú zdravotnú starostlivosť, aby ľudia nemuseli za zdravotnými službami dochádzať.

Opatrenia:

- rozšíriť zdravotné služby do obcí Omšenie a Dolná Poruba.
- výstavba domu pre seniorov.

- vybudovanie stravovacieho zariadenia s rozvozom pre seniorov, sociálne znevýhodnených a imobilných občanov.

Priorita 3.2: Rozšírenie a údržba krajiny mikroregiónu

Dôležitosť sa kladie najmä na starostlivosť o bohatstvo mikroregiónu v podobe kultúrnych, historických, prírodných pamiatok ako aj na prosté okolie. Cieľom je tiež vybudovať pre svojich obyvateľov príjemné prostredie, v ktorom môžu tráviť svoj voľný čas a udržiavať spoločenský život.

Opatrenia:

- údržba verejného priestranstva a opatrenie pred vandalizmom kamerovým systémom.
- údržba kultúrnych a prírodných pamiatok.
- výstavba nových ihrísk a spoločenských priestorov.
- vytvorenie a podpora miestnych spolkov.

8 NÁVRH ROZVOJOVÝCH PROJEKTOV

Podľa strategických cieľov, ktoré by mohli zlepšiť rozvoj mikroregiónu som navrhla konkrétne projekty, ktoré som prekonzultovala s príslušnými úradmi. Každý projekt je zdôvodnený, je uvedený jeho cieľ, prínos, riziko a predpokladané náklady, ktoré sa na daný projekt vzťahujú.

8.1 Projekt č. 1: Vybudovanie oddychových zón

Názov projektu	Vybudovanie oddychových zón
Miesto realizácie	Vodná nádrž Baračka, ktorá sa nachádza medzi obcou Omšenie a mestom Trenčianske Teplice.
Cieľová skupina	Turisti, návštevníci, obyvatelia mikroregiónu Teplička.
Zdôvodnenie projektu	Dôvodom je nevyužitý priestor v okolí vodnej nádrže, ktorý je vhodnou príležitosťou pre vybudovanie oddychových zón, ktoré v tomto okolí absentujú.
Cieľ projektu	Cieľom projektu je zveľadiť prostredie a prispieť tým k jeho lepšiemu využitiu, poskytnúť obyvateľom a návštevníkom priestor na oddych, ktoré môže prispieť aj k rozvoju cestovného ruchu a prilákať tak návštevníkov.
Súčasný stav	Na území mikroregiónu sa nachádza nedostatok oddychových zón, všetky oddychové a relaxačné zóny sa sústreďujú v Tr. Tepliciach, v ktorých sa nachádza park. Vodná nádrž Baračka je vhodným miestom pre vytvorenie oddychových zón, pretože sa v týchto miestach zdržiavajú rybári, cyklisti, turisti a tiež miestny obyvatelia. Nachádza sa tu veľa zelene a úprava povrchu tiež nie je nutná.
Opis projektu	Predmetom projektu je vybudovanie 2 odpočinkových, kde by sa nachádzali sedacie súpravy vo forme lavičiek a stolov, prípadne prístreškov, na týchto miestach by bolo potrebné pridať aj odpadkové koše a stojany na bicykle pre cyklistov.

Prínosy	Nové oddychové zóny prilákajú návštevníkov a poskytnú im oddych v okolí vodnej nádrže Baračka. Vďaka projektu budú ľudia tráviť viac času v prírode.
Riziká	Vandalizmus, nedostatočná údržba, prírodné vplyvy.
Predpokladané náklady	<ul style="list-style-type: none"> - 2x lavička bez operadla 242,- € - 2x lavička s operadlom 282,- € - 2x stôl 316,- € - 2x odpadkový kôš 244,- € - stojan na bicykle 210,- € - 2x drevený altánok 2000,- € <p>Predpokladané náklady materiálu na projekt sú 3 294,-€. Ďalšie náklady by vznikli za služby ako kosenie a práce spojené s projektom.</p>
Spôsob financovania	<p>Možnosti získania dotácií :</p> <ul style="list-style-type: none"> – z Environmentálneho fondu (Usmernenie č. 2 Program obnovy dediny 2016- Zelená dedina). – prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu (Prioritná os č.5 Miestny rozvoj vedený komunitou). – prostredníctvom Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (Opatrenie 19: LEADER, Podopatrenie 19.3. Príprava a vykonávanie činností spolupráce MAS).

8.2 Projekt č. 2: Výstava fotografií

Názov projektu	Výstava fotografií
Miesto realizácie	Trenčianske Teplice
Cieľová skupina	Turisti, návštevníci a obyvatelia.
Zdôvodnenie projektu	Mikroregión má bohatú kultúru a históriu ale nemá žiadnu galériu, kde by sa pýšil svojim bohatstvom. Dôvodom projektu je zvýšiť povedomie o mikroregióne Teplička, aby nielen obyvatelia, ale aj návštevníci poznali históriu, kultúru a pamiatky mikroregiónu.

Cieľ projektu	Cieľom projektu je zvýšiť kultúrno-historický potenciál, podporiť rozvoj kultúrnej infraštruktúry mikroregiónu Teplička a istou mierou propagovať mikroregión .
Súčasný stav	Mikroregión Teplička nedisponuje žiadnym múzeom ani galériou, fotografie sú v archíve obcí a verejnosť k nim nemá prístup.
Opis projektu	Predmetom projektu je výstava fotografií z oblasti histórie, kultúry a pamiatok v parku, v kúpeľnom meste Trenčianske Teplice. Fotografie by boli rozmiestnené po celom parku. Mikroregión by mohol poskytnúť návštevníkom aj pohľad na rozvoj mikroregiónu, ktorý by predstavovali fotografie z minulosti a dnes. Výstava fotografií by sa uskutočňovala každý rok v letnom období, v kúpeľom parku mesta Tr. Teplice.
Prínosy	Podpora kultúrnej infraštruktúry, zvýšenie povedomia o mikroregióne a jeho pamiatkach. Vďaka projektu budú ľudia tráviť čas v prírode.
Riziká	Nezáujem návštevníkov, nevhodné počasie, poškodenie fotografií.
Predpokladané náklady	Výška celkových nákladov závisí od počtu fotografií, pričom predpokladané náklady na jednu fotografiu sú 50,-€.
Spôsob financovania	Možnosť získania dotácie prostredníctvom: <ul style="list-style-type: none"> – Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (Opatrenie 19: LEADER, Podopatrenie 19.3. Príprava a vykonávanie činností spolupráce MAS). – Integrovaného regionálneho operačného programu (Prioritná os č.5 Miestny rozvoj vedený komunitou).

8.3 Projekt č. 3: Terapia na koňoch

Názov projektu	Terapia na koňoch
Miesto realizácie	Jazdecký klub Žihľavník, ktorý sa nachádza medzi obcami Omšenie a Dolná Poruba.

Cieľová skupina	Telesne a duševne postihnutí, ľudia s neurologickými ochoreniami a úrazmi.
Zdôvodnenie projektu	V mikroregióne Teplička sa nachádza jazdecký klub Žihľavník, ktorý by mohol rozšíriť svoje ponuky a služby aj pre handicapovaných ľudí, a tým im pomáhať a podporovať ich.
Cieľ projektu	Cieľom projektu je pomáhať ľuďom s fyzickým alebo duševným postihnutím, ľuďom, ktorí sú po úrazoch. Ďalším cieľom je aj získanie nových zákazníkov rozšírením služieb.
Súčasný stav	V súčasnosti jazdecký klub ponúka jazdy na koči, na saniach, v konibuse, či jazdy v sedle - jazdenie v jazdiarni, westernové jazdenie, vodenie apod. Jazdecký klub momentálne nemá kvalifikovaných zamestnancov, ktorí môžu vykonávať hipoterapiu.
Opis projektu	Predmetom projektu by bolo rozšírenie služieb jazdeckého klubu o hipo-rehabilitáciu. Išlo by o pomoc telesne a duševne postihnutým deťom a ľuďom s neurologickými ochoreniami a úrazmi prostredníctvom koní. Hipo-rehabilitácia je modernou metódou rehabilitácie, ktorá bio-psycho-sociálne pôsobí na organizmus. V hipoterapii je pomocou krok koňa, ktorý umožňuje človeku pohyb vpred, teda napodobňuje chôdzu zdravého človeka a tým ovplyvňuje aj celú psychiku organizmu. Tiež napomáha chôdzu zlepšovať či zlepšiť držanie tela, uvoľniť svalstvo, zlepšiť dýchanie, zlepšiť ústny prejav pacienta, zlepšiť okolité vnímanie sveta, prebudiť chuť do života. Jazdecký klub potrebuje prijať kvalifikovaného zamestnancov, ktorí by zabezpečovali hipoterapiu.
Prínosy	Rozšírenie poskytovaných služieb, získanie nových zákazníkov, začlenenie znevýhodnených ľudí do spoločnosti a zvýšená návštevnosť regiónu.
Riziká	Nezáujem o službu, úrazy.
Predpokladané náklady	Výška nákladov závisí od počtu prijatých zamestnancov. Predpokladané ročné náklady na 1 zamestnanca by boli 10 250, pričom jazdecký klub by mohol zamestnať aspoň 4 zamestnancov.

Spôsob financovania	Možnosť získania dotácie z Programu rozvoja vidieka (Podopatrenie 6.4. Podpora investícií do vytvárania a rozvoja nepoľnohospodárskych činností; Činnosť 2: činnosti spojené s poskytovaním služieb pre cieľovú skupinu: deti, seniori a občania so zníženou schopnosťou pohybu. V rámci danej oblasti je možné sa zamerať aj na terapie (hipoterapia, animoterapia), lesnú pedagogiku a pod., ktoré prispievajú k rekonvalescencii, lepšiemu začleneniu do spoločenského života, zvýšeniu motoriky cieľovej skupiny).
----------------------------	---

ZÁVER

V bakalárskej práci je spracovaná analýza mikroregiónu Teplička z hľadiska obyvateľstva, sociálnej a občianskej vybavenosti, technickej a dopravnej infraštruktúry, kultúrnych pamiatok, z hľadiska životného prostredia a cestovného ruchu a rekreácie. Dôležitou časťou je tiež analýza činnosti mikroregiónu v programovom období 2007-2013, ktorá obsahuje činnosti mikroregiónu a úspešne zrealizované projekty v tomto období. Na základe dosiahnutých informácií bola spracovaná SWOT analýza, ktorá poskytuje prehľad silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození mikroregiónu. Výsledky analýz boli použité na vytýčenie cieľov a opatrení na ich dosiahnutie. V závere praktickej časti sú navrhnuté projekty, ktoré by mohli mikroregiónu pomôcť v udržiavaní a rozvoji, ktorý by prilákal návštevníkov a poskytol svojim obyvateľom kvalitnejšie podmienky pre život.

Mikroregión Teplička z geografického hľadiska patrí do oblasti Strážovských vrchov. Tvoria ho obce Trenčianska Teplá, Omšenie, Dolná Poruba a kúpeľné mesto Trenčianske Teplice. Mikroregión Teplička je atraktívny región v Trenčianskom kraji s výhodnou polohou, najmä vďaka rozvinutému kúpeľnému cestovnému ruchu a vidieckemu cestovnému ruchu. Zaujímavosťami sú tiež bohaté kultúrne dedičstvo, historické a prírodné pamiatky, ktoré v sebe skrýva.

Mikroregión má potenciál najmä pre rozvoj cestovného ruchu, ktorý by mal dostatočne využiť. Na jeho území sa nachádzajú kúpele, ktoré okrem termálnej vody využívajú aj rôzne liečebné metódy. V oblasti turistiky je tu mnoho turistických chodníkov, konajú sa tu aj turistické akcie. Je možnosť využiť aj horskú a cestnú cyklistiku, avšak stále je tu absencia cyklotrasy s odpočinkovými miestami, ktorá by prechádzala cez všetky obce mikroregiónu, aby ho návštevníci mohli viac spoznať. Dajú sa tu využiť aj iné športy ako jazdy na koňoch, skalolezectvo, poľovačky, rybolov, tenis a v zimnom období lyžovanie či beh na lyžiach. Dôležitá pre rozvoj je propagácia a informovanosť, ktorú by mal mikroregión zvýšiť.

Nedostatky mikroregiónu sa prejavujú aj v dopravnej infraštruktúre, keďže miestne komunikácie a chodníky nie sú v dobrom stave. Ďalším problémom je, že v mikroregióne nie je kompletná plynofikácia a kanalizácia, čo vplýva na životné prostredie a pohodlný život obyvateľov. V rámci rozvoja by mal mikroregión rozšíriť služby pre obyvateľov a budovať nové priestory pre voľnočasové aktivity.

Mikroregión Teplička patří do MAS Strážovské vrchy, prostřednictvím které se snaží o rozvoj územia. Využívají možnosti dotací, podílejí se na spolupráci so susednými mikroregiónmi a tiež využívajú cezhraničnú spoluprácu.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografia

BAUER, RNDr. Rudolf, PhDr. Jana KNEŽOVÁ, Ing. Alena KOZLAYOVÁ, RNDr. Andrej ŠTEINER, CSC a Ing. Zuzana ZÁBORSKÁ. Dobré spravovanie rozvoja regiónov výzva pre Slovensko. 1.vydanie. Košice: Karpatský rozvojový inštitút, Košice, 2010. ISBN 978-80-970368-0-5

BINEK, Jan. Obce a regiony pro podnikatele ; Podnikatelé pro obce a regiony. Vyd. 1. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-905139-0-7

BLAŽEK, Jiří a David UHLÍŘ. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1974-3

ČADIL, Jan. Regionální ekonomie: teorie a aplikace. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-191-8

DUŠEK, Jiří a Lubomír PÁNA. Udržitelný rozvoj v evropských regionech. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2010. ISBN 978-80-86708-90-4

FRANKE, Antonín. Zmírňování regionálních disparit prostřednictvím rozvoje cestovního ruchu. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, x, 301 s. ISBN 978-80-7357-718-6

HRABÁNKOVÁ, Magdalena. Faktory regionálního rozvoje a jejich vliv na sociálně-ekonomický potenciál regionu: vědecká monografie. Vyd. 1. Brno: Akademické nakladatelství CERM, 2011. ISBN 978-80-7204-752-9

JÁČ, Ivan. Jedinečnost obce v regionu. 1. vyd. Praha: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-038-6

LEIGH, Nancey Green a Edward James BLAKELY. Planning local economic development: theory and practice. 5th ed. Los Angeles: SAGE, c2013. ISBN 978-1-4522-4259-0

MACHÁČEK, Jaroslav, Petr TOTH a René WOKOUN. Regionální a municipální ekonomie. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2011, 199 s. ISBN 978-80-245-1836-7

MAIER, Karel a Jiří ČTYROKÝ. Ekonomika územního rozvoje. 1. vyd. Praha: Grada, 2000, 142 s. ISBN 80-7169-644-7

MAREK, Dan a Tomáš KANTOR. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu - Barrister & Principal, 2009. ISBN 978-80-87029-56-5

REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 2., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2007. ISBN 978-80-86929-25-5

Strategie regionálního rozvoje České republiky. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky, 2006. ISBN 80-239-7497-1

TOTH, Petr. Ekonomické aktivity obcí a měst. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014, 127 s. ISBN 978-80-7380-491-6

WOKOUN, René. Ekonomika v prostoru: svět, střední Evropa, EU, OECD, ČR. Praha: Linde, 2008, 189 s. ISBN 978-80-7201-698-3

WOKOUN, René. Strukturální fondy a obce I. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006, 146 s. ISBN 80-7357-138-2

WOKOUN, René, Pavel MATES a Rudolf COGAN. Management regionální politiky a reforma veřejné správy. Praha: Linde, 2006. ISBN 80-7201-608-3

WOKOUN, René. Regionální rozvoj a jeho management v České republice. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2007. ISBN 978-80-245-1301-0

WOKOUN, René. Regionální rozvoj: (výchozí podmínky regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0

Internetové zdroje

40. ročník behu s názvem Memoriál Ing. Ľubomíra Košeckého – video, 2016. Oficiální stránka mesta Trenčianske Teplice [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.teplice.sk/action.php?id=1320&count=60&zalozka=1320>

Co je to LEADER a MAska, 2010. Ekoregion Úhlava [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.ekoregion-uhlava.cz/mistni-akcni-skupina/leader-2007-2013/co-je-to-leader>

Čo to znamená: správa vecí verejných podľa prístupu Leader, 2008. LEADER+ MAGAZINE [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rur/leaderplus/pdf/magazine/mag11_sk.pdf

Domov, 2011. Obec Omšenie [online]. [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.omsenie.sk/>

- KOUKAL, Jiří, 2012. TEORETICKÉ KONCEPTY [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.jirikoukal.com/strategicke-rizeni/teoreticke-koncepty/page5.html>
- Kto sme, 2013. Kúpele Trenčianske Teplice [online]. [cit. 2016-04-23]. Dostupné z: http://www.kupele-teplice.sk/o_nas/kto_sme/
- Miestna akčná skupina, 2015. MAS BODVA [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://masbodva.webnode.sk/leader/miestna-akcna-skupina/>
- Místní akční skupina, 2015. NSMAS ČESKÉ REPUBLIKY [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/content/uploads/2015/03/brozura2015.pdf>
- O nás, 2010. Miestna akčná skupina mikroregiónu Teplička [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://masteplicka.webnode.sk/o-nas/>
- Občan, 2016. Oficiálna stránka mesta Trenčianske Teplice [online]. [cit. 2016-04-12]. Dostupné z: <http://www.teplice.sk/action.php?id=1320&count=60&zalozka=1320>
- Obec, 2011-2015. Oficiálna stránka obce Dolná Poruba [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.dolnaporuba.sk/>
- Obec Trenčianska Teplá, 2008. Trenčianska Teplá. [online]. [cit. 2016-04-10]. Dostupné z: <http://www.trencianskatepla.sk/>
- Operačné programy, 2008. NSRR SR [online]. [cit. 2016-03-30]. Dostupné z: <http://www.nsrr.sk/operacne-programy/>
- Operačné programy 2014-2020, 2014. PARTNERSKÁ DOHODA ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY [online]. [cit. 2016-04-26]. Dostupné z: <http://www.oldpd.aglo.eu/operacne-programy-2014-2020/>
- Outdoor Fitness v Trenčianských Teplicích, 2015. AKTIVNĚ BEZ HRANIC [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.aktivne-bez-hranic.cz/index.php?page=trencanske-teplice>
- REŠETKA, Lukáš, 2010. Vyššie územné celky ako nesprávne konfigurovaný segment politického systému SR [online]. [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.e-polis.cz/clanek/vyssie-uzemne-celky-ako-nespravne-konfigurovany-segment-politickeho-systemu-sr.html>
- Rozvoj regiónov Slovenska, 2016. ÚRAD VLÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY [online]. [cit. 2016-03-10]. Dostupné z: <http://www.vlada.gov.sk/rozvoj-regionov-slovenska/>

SLOVENSKO. Zákon o podpore regionálneho rozvoja. In: Zbierka zákonov. 2008. Dostupné z: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2008-539>

Štatistiky: Demografia a sociálne štatistiky, 2014. ŠTATISTICKÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY [online]. [cit. 2016-03-31]. Dostupné z: <https://www7.statistics.sk/wps/portal/ext/themes/demography!/ut/p/b1/jZDND0IwEISfhRegWwqFHguGgiHIv9iLQWNIE-wEP RuPbi-gVcG-TfLM7s0iiGsm-eai2uauhb64fLen->

RzxODM1N4m2znQ1h4hpNH1ADAI3AYAU_wwLQjACcSFoQ8KDOWEgKc_OeHmeGw5t8iqU6d_jx3OugWGxPYFDMLwKTYQnskpwVVIDiuizkIu8AQx-nFeVk5KUmb8gL-

kLgq4AY4QvsPSCCVjoGAdDd0G3rqxfeaiSVtPeWo0tyw!!/dl4/d5/L2dJQSEvUUt3QS80SmtFL1o2X0ZTUDJBOTRHQ0RST0YwSVRDMjhTTDYyMEc2/

Štátny zoznam, 2007. Štátny zoznam osobitne chránených častí prírody SR. [online]. [cit. 2016-04-21]. Dostupné z: <http://uzemia.enviroportal.sk/>

V mikroregión Teplička sme slávnostne otvorili výstupy projektu medzinárodnej spolupráce, 2013. Spravodajca národnej siete rozvoja vidieka SR [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: http://mas-sv.sk/evt_file.php?file=451

Výzvy, 2010. Miestna akčná skupina mikroregiónu Teplička [online]. [cit. 2016-04-22]. Dostupné z: <http://masteplicka.webnode.sk/aktualne-vyzvy/>

Iné zdroje:

MIESTNA AKČNÁ SKUPINA STRÁŽOVSKÉ VRCHY. Stratégia CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy.

ZOZNAM POUŽITÝCH SYMBOLOVA SKRATIEK

CLLD	Komunitne vedený miestny rozvoj
ČOV	Čistička odpadových vôd
EK	Európska komisia
EÚ	Európska Únia
IKT	Informačné a komunikačné technoló- gie
MAS	Miestna akčná skupina
MRK	Marginalizované rómske komunity
NSRR	Národný strategický referenčný rámec
OP	Operačný program
ROP	Regionálny operačný program
SAPARD	Špeciálny pred-vstupný program pre hospodárstvo a rozvoj vidieka
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TUR	Trvalo udržateľný rozvoj
Z.z.	Zbierka zákonov
ZUŠ	Základná umelecká škola

ZOZNAM OBRÁZKOV

<i>Obr. 1. Vzorec prekonávania regionálnych disparít zachovávajúci rozmanitosť jednotlivých regiónov (Vlastné spracovanie podľa Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, 2006, s. 9)</i>	<i>29</i>
<i>Obr. 2. Vzorec prekonávania regionálnych disparít preferujúci maximálne potlačenie rozdielov (Vlastné spracovanie podľa Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, 2006, s. 9)</i>	<i>30</i>
<i>Obr. 3. Fázy strategického plánovania vo verejnej správe (Binek a kol., 2011, s. 20).....</i>	<i>31</i>
<i>Obr. 4. Proces strategického riadenia (Jiri Koukal, ©2012)</i>	<i>33</i>
<i>Obr. 5. Mikroregión Teplice (ISRU-Teplice, ©2008).....</i>	<i>37</i>

ZOZNAM TABULIEK

<i>Tab. 1. Počet obyvateľov mikroregiónu Teplička (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2015)</i>	41
<i>Tab. 2. Veková štruktúra obyvateľstva mikroregiónu Teplička (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2014)</i>	42
<i>Tab. 3. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2011)</i>	45
<i>Tab. 4. Najvyššie dosiahnuté vzdelanie obyvateľov (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2011)</i>	45
<i>Tab. 5. Poskytovanie zdravotnej starostlivosti (Vlastné spracovanie)</i>	47
<i>Tab. 6. Prehľad služieb v mikroregióne Teplička (Vlastné spracovanie podľa Stratégie CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy)</i>	48
<i>Tab. 7. Prehľad domov a bytov (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2011)</i>	49
<i>Tab. 8. Technická infraštruktúra (Vlastné spracovanie podľa Stratégie CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy)</i>	50
<i>Tab. 9. Prehľad významných rodákov (Vlastné spracovanie podľa Stratégie CLLD Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy)</i>	52

ZOZNAM GRAFOV

<i>Graf 1. Vývoj počtu obyvateľov mikroregiónu Teplice 2009 – 2015 (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2015)</i>	41
<i>Graf 2. Veková štruktúra mikroregiónu Teplice (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2014)</i>	43
<i>Graf 3. Prírodný prírastok (-úbytok) a pohyb obyvateľstva mikroregiónu Teplice (Vlastné spracovanie podľa údajov zo ŠÚ SR, 2014)</i>	44
<i>Graf 4. Úroveň dosiahnutého vzdelania (Vlastné spracovanie podľa Tab. 3. a Tab. 4.)</i>	46

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha P I: PROJEKTY MIKROREGIÓNU TEPLIČKA ZREALIZOVANÉ V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2007 – 2013.....	81
---	----

**PRÍLOHA P I: PROJEKTY MIKROREGIÓNU TEPLIČKA
ZREALIZOVANÉ V PROGRAMOVOM OBDOBÍ 2007 – 2013**

ROK USKUTOČNENIA PROJEKTU	NÁZOV PROJEKTU	VÝSTUPY PROJEKTU	FINANČNÝ PRÍSPEVOK
2009	Propagácia kongresovej turistiky v Tr. Tepliciach	Spracovanie a tlač informačno - propagačných letákov o možnostiach kongresovej turistiky mikroregiónu Teplička.	47 500 EUR
2009	Jednotná propagácia obcí mikroregiónu Teplička	Spracovanie a tlač propagačných materiálov v obciach mikroregiónu.	47 500 EUR
2009	Podpora propagácie mikroregiónu Teplička	Spracovanie a tlač brožovanej knihy o Trenčianskych Tepliciach a okolí.	47 500 EUR
2011	Prístavba a nastavba rodinného domu č. 8 vytvorenie samostatnej prevádzkovej jednotky	Rekonštrukcia a modernizácia nevyužitej časti objektu. Predmetom bola rekonštrukcia podkrovných priestorov na ubytovacie kapacity. Podkrovie bude poskytovať služby prechodného ubytovania s kapacitou 8 lôžok.	19 981,65 EUR
2012	Modernizácia športového areálu obce Trenčianska Teplá	Rekonštrukcia športového areálu pozostávajúca z bežeckej dráhy, plochy na vrh guľou, doskočiska, volejbalového ihriska. Areál ďalej	190 293,68 EUR

		tvorí chodník z betónovej zámkovej dlažby, vybavenie areálu, zeleň, osvetlenie, kamerový systém a oplotenie.	
2012	Zateplenie stropu kultúrneho domu a prístavba dreveného prístrešku pri kultúrnom dome	Zateplenie stropu, výstavba dreveného prístrešku pri kultúrnom dome.	60 639,31 EUR
2012	Rekonštrukcia domu smútku Trenčianske Teplice	Celková rekonštrukcia objektu s dispozičnými zmenami.	219 648,12 EUR
2012	Modernizácia centrálnej zóny a rekonštrukcia ciest v Tr. Tepliaciach	Výstavba fontány, mobiliár centrálnej zóny mesta, rekonštrukcia asfaltového krytu na miestnych komunikáciách.	138 747,63 EUR
2012	Výstavba a rekonštrukcia obecných budov a rekonštrukcia autobusových zastávok v obci Dolná Poruba	Rekonštrukcia autobusových zastávok (7), zateplenie obvodových stien obecného úradu, rekonštrukcia interiéru a vnútorných priestorov budovy, prístavba skladu k obecnému úradu.	81 811,99 EUR
2012	Rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok v obci Omšenie	Rekonštrukcia a modernizácia 4 autobusových zastávok a likvidácia starých zastávkových prístreškov.	20 315 EUR

2012	Rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok, strechy obecnej budovy, amfiteátra a detského ihriska v meste Trenčianske Teplice	Rekonštrukcia a modernizácia autobusových zastávok v 4 lokalitách, rekonštrukcia sedenia v amfiteátri, rekonštrukcia strechy na budove MsÚ, rekonštrukcia a modernizácia detských ihrísk.	61 280,12 EUR
2012	Rekonštrukcia verejného priestranstva a mostov v obci Dolná Poruba	Rekonštrukcia spevnenej plochy pred kultúrnym domom za účelom vytvorenia priestoru pre kultúrne a spoločenské akcie v obci, rekonštrukcia 4 verejných mostov vrátane opravy a náterov zábradlia.	40 441,24 EUR
2012	Výstavba lávky a rekonštrukcia chodníka v obci Omšenie	Výstavba lávky v centre obce ponad potok Teplička a rekonštrukcia chodníka v centre obce Omšenie.	40 919 EUR
2012	Rekonštrukcia a modernizácia cesty, cyklotrasy a verejných priestranstiev v meste Tr. Teplice	Neuvedený.	73 179,80 EUR
2012	Rekonštrukcia miestnych komunikácií	Rekonštrukcia miestnej komunikácie ul. Dubovecká a miestnej komunikácie k Ovčiarškemu ústavu a rekonštrukcia chodníkov pozdĺž	150 000 EUR

	nikácií a chodníkov v obci Trenčianska Teplá	cesty I/61, miestna časť Dobrá.	
2013	Investície do rozvoja obce Omšenie	Vybudovanie detského ihriska, modernizácia športovej haly, internet na verejnom priestranstve obce.	90 993,28 EUR
2013	Podpora rozvoja služieb v meste Tr. Teplice	Rekonštrukcia kina Prameň, rekonštrukcia a modernizácia pódia amfiteátra, rekonštrukcia a modernizácia autobusovej zástavky na ul. SNP, rekonštrukcia a modernizácia tržnice.	64 758 EUR
2013	Investície do miestnej komunikácie v obci Dolná Poruba	Rekonštrukcia miestnej komunikácie.	20 777,30 EUR
2013	Rekonštrukcia a modernizácia cesty, lávok a mostov v meste Tr. Teplice	Rekonštrukcia cesty- ul. Gogolova, Sady pod Dedovcom, Hviezdoslavova ulica, Cesta za zdravotným strediskom, rekonštrukcia mostov a lávok na sídlisku SNP.	72 243,80 EUR
2013	Úprava verejného priestranstva a rekonštrukcia chodníka v obci Trenčianska Teplá	Rekonštrukcia časti chodníka v obci, úprava verejného priestranstva - vyvýšené pódium, prestrešenie prenosnou hliníkovou konštrukciou umiestnená na verejnom priestranstve.	28 528,19 EUR

2013	Rekonštrukcia strechy na kultúrnom dome a výstavba detského ihriska v obci Dolná Poruba	Rekonštrukcia strechy na kultúrnom dome, vybudovanie nového detského ihriska s bezpečnostnou dopadovou plochou.	40 4230,36 EUR
2013	Viacúčelové ihrisko s atletickým oválom- Tr. Teplice	Položenie nového športového povrchu, záchytného oplotenia pre viacúčelové ihrisko a bočného oplotenia pozdĺž viacúčelového ihriska, odstránenie pôvodných konštrukcií, prespádovanie povrchu, vybavenie ihriska (šport: volejbal, basketbal, malý futbal, florbal, streetbal, ..)	158 297,66 EUR
2013	Investícia do obecných budov v obci Omšenie	Rekonštrukcia obecného úradu, rekonštrukcia domu smútku, stavebné úpravy v budove športového areálu.	40 371,09 EUR
2013	Rekonštrukcia verejného priestranstva pred budovou obecného úradu (Dolná Poruba)	Rekonštrukcia asfaltového krytu a jeho výmena za zámkovú dlažbu pre zlepšený prístup do budovy Obecného úradu a parkovanie osobných automobilov.	20 120,86 EUR
2013	Rekonštrukcia ciest, modernizácia verejného priestranstva	Rekonštrukcia asfaltového krytu na miestnych komunikáciách v meste (7 lokalít, ciest a chodníkov v meste),	138 499,20 EUR

	a horskej cyklotrasy v Tr. Tepliaciach	modernizácia verejného priestranstva (prestrešenie pódia na Kúpeľnom námestí), modernizácia cyklotrasy Kaňová (rozmiestnenie cyklostojanov, informačných tabúl, infocedúl, smetnej nádoby a lavíc na sedenie).	
2013	Investícia do miestnych komunikácií a verejného priestranstva (Omšenie)	Rekonštrukcia miestnych komunikácií (3 lokality), verejné priestranstvo (pódium vybudované pre realizáciu kultúrnych podujatí v obci).	41 239,81 EUR
2013	Rekonštrukcia miestnej komunikácie Baračka- Tr. Teplice	Rekonštrukcia 3 úsekov na miestnej komunikácii ul. Baračka.	32 190,19 EUR
2013	Podpora marketingu služieb a vidieckeho cestovného ruchu a rozvoja mikroregiónu Teplička	Zozbieranie, spracovanie a úprava textových podkladov, fotografií, digitálnych materiálov a podkladov pre tlač máp, letákov, DVD a USB nosičov s potlačou. Informačno-propagačné materiály sú zamerané na prezentáciu obcí a marketingových produktov mikroregiónu.	30 915 EUR
2013	Analýza vzdelávania v mikroregióne Teplička	Neuvedené.	16 536 EUR

2013	Informačné aktivity v oblasti vidieckeho cestovného ruchu	Neuvedené.	16 284 EUR
2014	Podpora marketingu v mikroregióne Teplička	<p>Publikácia "Uličkami Teplíc" - sprievodca návštevníkov Trenčianskych Teplíc, druhá publikácia "Rozprávky a povesti z mikroregiónu Teplička", ktoré sa viažu na atraktivity regiónu, cieľovou skupinou sú rodiny s deťmi, škôlky, školy.</p> <p>Miesta spomínané v rozprávkovej knihe je možné navštíviť.</p>	21 509 EUR